

DIPLOMADOLGOZAT

Hoboli László

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Vidékfejlesztési Agrármérnök mesterképzési szak

**AZ ERDŐ KÖZJÓLÉTI POTENCIÁLJÁNAK
VIDÉKFEJLESZTÉSI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA,
A XXI. SZÁZAD TÁRSADALMÁNAK SZEMSZÖGÉBŐL**

Belső konzulens: Dr. Koncz Gábor

Egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Vidékfejlesztés és

Fenntartható Gazdaság

Intézet/ Vidék- és

Területfejlesztési tanszék

Készítette: Hoboli László

Gyöngyös

2024

*"Kultúránk az erdő irtásával kezdődött, és csak az erdő
fenntartásával maradhat fenn." (Leinbundgut).*

Tartalom

1	ELŐSZÓ: Az erdő fontossága.....	1
2	IRODALMI ÁTTEKINTÉS	3
2.1	Erdő, vidék fogalma	3
2.1.1	A vidék fogalma	3
2.1.2	Az erdő fogalma	3
2.2	Erdők rendeltetése	4
2.2.1	Gazdasági rendeltetésű erdők.....	7
2.2.2	Védelmi rendeltetésű erdők.....	8
2.2.3	Közjóléti rendeltetésű erdők.....	8
2.3	Az erdei turizmus, turisztika és a természetvédelem kapcsolata.....	9
2.4	Vidékfejlesztés erdészeti támogatásának ismertetése.....	12
2.4.1	Országos erdészeti támogatásainak ismertetése	12
2.4.2	MEGOSZ ismertetése	14
2.5	Az erdei turizmus általános jellemzői	15
2.6	Az erdők rekreációs érték meghatározásának módszertana	16
3	ANYAG ÉS MÓDSZERTAN	19
3.1	Primer kérdőíves felmérés a mai magyar lakosság tükrében	19
3.2	Kiértékelés	20
4	EREDMÉNYEK	21
4.1	Leíró statisztika.....	21
4.2	SPSS statisztikai program használata	23
4.2.1	Keresztábra elemzés	25
5	KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK.....	33
6	ÖSZEFoglaló	35
7	IRODALMIJEGYZÉK	37
8	ÁBRA ÉS Táblázatjegyzék	40
9	Mellékletek.....	41
9.1	Kérdőív	41

1 ELŐSZÓ: Az erdő fontossága

Az európai kontinens egyharmadát borító erdők Európában fontos gazdasági, társadalmi és ökológiai szerepet töltenek be (HAELER ET AL, 2022). Az erdők az ökológiai-szolgáltatások széles skáláját nyújtják, mint például a talaj- és vízvédelem, a természeti veszélyek elleni védelem, a biodiverzitás valamint a fa- és nem fa eredetű termékek biztosítása (TIAN ET AL. 2015). Az erdő közjóléti potenciálja rendkívül széles körű. Az erdők számos módon járulnak hozzá a társadalom jólétéhez.

Az erdők fontos szerepet játszanak a levegő és a víz tisztításában, a klímaváltozás mérséklésében és a biológiai sokféleség megőrzésében, fontos gazdasági erőforrást jelentenek, mivel faanyagforrást, turizmus célpontokat és helyi foglalkoztatást biztosítanak. Egészségügyi előnyei is ismertek az erdők pozitív hatással vannak a fizikai és mentális egészségre, mivel csökkentik a stresszt, javítják a hangulatot és erősítik az immunrendszert. Továbbá a kultúrában fontos szerepet játszanak, mivel számos hagyományhoz és vallási gyakorlathoz kapcsolódnak.

Az erdő közjóléti potenciálja számos különböző szinten érvényesül. Az egyéni szinten az erdők hozzájárulhatnak a jobb fizikai és mentális egészséghoz, valamint a magasabb életminőséghez. A társadalmi szinten az erdők hozzájárulhatnak a környezetvédelemhez, a gazdasági fejlődéshez és a társadalmi kohézióhoz.

Az erdő közjóléti potenciáljának megvalósítása érdekében fontos, hogy az erdőket fenntartható módon kezeljük. Ez azt jelenti, hogy az erdőgazdálkodást úgy kell végezni, hogy az ne károsítsa az erdők környezeti és társadalmi értékét.

A következőkben néhány konkrét példát mutatok be az erdő közjóléti potenciáljára:

Környezetvédelmi előnyök: Az erdők fontos szerepet játszanak a levegő tisztításában, mivel elnyelik a levegőben lévő szennyeződések, például megköti a szálló port és a nitrogén-oxidokat. Az erdők szintén fontos szerepet játszanak a víz tisztításában, mivel felszívják a csapadékot és megkötik a szennyeződések. Az erdők hozzájárulnak a klímaváltozás mérsékléséhez is, mivel elnyelik a légkörből a szén-dioxidot. Az ökoszisztéma szolgáltatások nagy részét globális szinten az erdei életközösség biztosítja, és az erdei ökoszisztéma szolgáltatások értékének elismerése kritikus fontosságú a fenntartható döntéshozatal szempontjából (GRAMMATIKOPOULOU – VAČKÁŘOVÁ, 2021).

Gazdasági előnyök: Az erdők fontos gazdasági erőforrást jelentenek, mivel faanyagforrást, turizmus célpontokat és helyi foglalkoztatást biztosítanak. A faanyag fontos építőanyag, bútoranyag és üzemanyag. Az erdők turizmus célpontként is népszerűek, mivel a természeti szépségük miatt vonzzák a látogatókat. Az erdők helyi foglalkoztatást is biztosítanak azáltal, hogy az erdőgazdálkodás és a fafeldolgozás számos munkahelyet teremt.

Egészségügyi előnyök: Az erdők pozitív hatással vannak a fizikai és mentális egészségre. A kutatások azt mutatják, hogy az erdőben tartózkodás csökkenti a stresszt, javítja a hangulatot és erősíti az immunrendszert. Az erdőben töltött idő szintén javíthatja a fizikai egészséget, csökkentheti a vérnyomást és a pulzusszámot.

Kultúra: Az erdők fontos szerepet játszanak a kultúrában, mivel számos hagyományhoz és vallási gyakorlathoz kapcsolódnak. Például az erdőben gyakran tartanak szertartásokat és ünnepségeket. Az erdők ihletet adnak a művészeknek, íróknak és költőknek is.

2 IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1 Erdő, vidék fogalma

2.1.1 A vidék fogalma

A magyar nyelvben a vidéket, mint kifejezést sokrétűen használjuk. Alapvetően térbeli egységekre használjuk, de természeti-táji, társadalmi-kulturális és gazdasági jellege is van.

A hétköznapiakban a fővároson kívül az ország egész területét – városokat, falvakat, tájegységeket – értjük alatta. Egy másik jelentésben inkább egy-egy valamilyen szempontból összefüggő egységet alkotó területet értünk. De egy bizonyos helyet körülvevő környező területre is érthetjük.

A vidéket és a vidéki területek meghatározása más-más kritériumok lehetséges attól függően, hogy a ruralitást milyen szemszögből szeretnénk vizsgálni. Ez történhet Földrajzi, szociális, gazdasági vagy kulturális oldalról (OLÁH, 2003).

Kovács András Donát és munkatársai 2015-ös munkájában (A vidék fogalma, lehatárolása és új tipológiai kísérlete) úgy állapították meg, hogy minden 10 000 fő alatti település vidékinek számít. Erre a definiálásra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) alapelvéből indultak. Mindazonáltal az EU a 2014-2020-as időszakra vonatkozó szabályozási tervezetben az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) nem zárja ki a városokat sem a kedvezményezettek köréből, így a lakosság számát nem feltétlen kell mereven tekinteni (KOVÁCS ET AL. 2015).

2.1.2 Az erdő fogalma

Középiskolai tanulmányaim során én Ott György (2008) tanár úrtól a következő definíciót tanultam meg: Az erdő olyan fás szárú növényekkel borított földterület, amelyen alacsonyabb és magasabb rendű élőlények élnek szoros kölcsönhatásban egymással, és amelyre jellemző a gyors anyag és energia forgalom.

A 2009. évi XXXVII. törvény szerint erdőnek minősül az, amit az Országos Erdőállomány Adattárban erdőként jegyeznek, valamint legalább 0,5 hektár kiterjedésű, még akkor is, ha az adott területen nincs is fa. Viszont, egy területen hiába jelentős mértékű a fásszárú vegetáció, ha az adattárban nem erdőként szerepel, például, beerdősödött legelő. Továbbá, a törvény szerint az sem minősül erdőnek, melyeket nem a végrehajtási rendeletben meghatározott fa és cserjefajok által alkotott együttes képez. Ez esetben nem erdőről, legfeljebb faültetvényről beszélhetünk (NETJOGTÁR).

2.2 Erdők rendeltetése

Magyarországon az erdő rendeltetéseit a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról határozza meg. Az erdő rendeltetése a természeti környezet és az ember számára nyújtott szolgáltatások összessége. Az erdők számos fontos funkciót látnak el, beleértve a következőket:

- Védelmi funkció: Az erdők védik a környezetet a káros hatásoktól, például a talajpusztulástól, a szélsőséges időjárási eseményektől, a vízhiánytól és a levegőszennyezéstől.
- Közjóléti funkció: Az erdők számos közjóléti szolgáltatást nyújtanak az emberek számára, például pihenési lehetőséget, sportolási lehetőséget, egészségvédelmet és oktatási lehetőséget.
- Gazdasági funkció: Az erdők fontos gazdasági erőforrást jelentenek, hiszen faanyagot, gyógynövényeket, gyümölcsöket és más haszonnövényeket biztosítanak.

Az erdők rendeltetése az adott erdő területelhelyezkedésétől, jellemzőitől és a társadalmi igényektől függően változhat. Például egy védett természeti területen lévő erdő elsődleges rendeltetése a természetvédelem, míg egy város közelében lévő erdő elsődleges rendeltetése a közjólét biztosítása lehet. Viszont egy – egy erdő terület akár több funkcióval is rendelkezhet.

Az erdő funkciójának, elsődleges rendeltetésének meghatározása az erdőgazdálkodás alapvető feladata. Az erdő rendeltetése meghatározza a természetvédelmi előírásokat, a közjóléti célokat és az erdőben folytatható gazdálkodási tevékenységet (NETJOGTÁR).

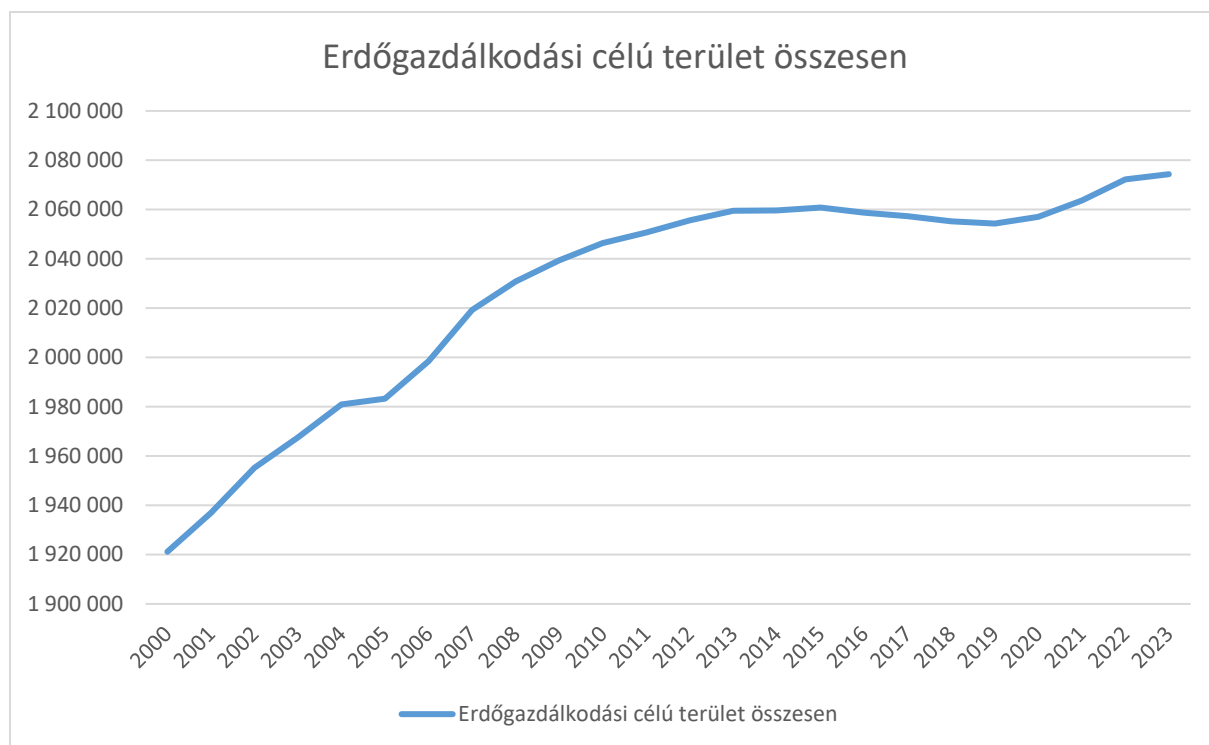
Minden erdőnek melyet az Országos Erdőállomány Adattárban erdőként jegyeznek, egy adott rendeltetést szánnak, mely nagyban befolyásolja az erdő képét, a benne elvégzendő munkálatokat. A adott erdő elsődleges rendeltetése az erdőgazdálkodás hosszú távú célját határozza meg, melyet erdőrészesletenként állapítanak meg. Ha az adott erdőterület több funkciót is ellát, az erdő elsődleges rendeltetés mellett még további rendeltetések is meghatározhatók, amelyeket az erdőgazdálkodás során az elsődleges rendeltetés mellett figyelembe kell venni.

A Trianoni békeszerződés óta mikor is hazánk elvesztette erőinek nagy részét. A háború előtti erdőterületünk 7,2 millió hektárról 1,2 millió hektárra csökkent. Ami így az akkori állapotokat tekintve az ország erdősültsége ~12% körül lehetett. Ezt az elmúlt száz évben a szakszerű erdőgazdálkodásnak és erdősítési törekvéseknek köszönhetően sikerült ~21%-re gyarapítani. Az új évezredben is folytatódott az ország erdőterületeinek növelése (**1. ábra**).

Az erdőnek jelentős vidékfejlesztési potenciálja van, melyre igyekeznek hangsúlyt fektetni. Az erdőhöz számos munkaforma köthető az erdészeti gazdasági feladatoktól a pihenéshez köthető tevékenységekig sajnos a közjóléti rendeltetésű erdők aránya jelentősen elmarad a védelmi és gazdasági rendeltetésű erdők területétől (**2. ábra**). A munkahely teremtő képességéből adódóan, még a távolabbi vidéki életvitelt is elősegítheti, akár az elzártabb közösségeket is erősítve. Természetesen ehhez szükséges egy bizonyos mértékű infrastruktúra megteremtése is az alapanyag- vagy ember szállításon át, a szálláshelyek kialakításáig, valamint nagy probléma lehet a tőke hiány. Sokszor ezek nem léte nehezíti vagy lehetetlenné teszi az erdőben rejlő potenciálok kihasználását. Hiszen csak a fa kitermeléséhez szükséges számos létesítmény (például: rakodók, fűrésztelep) és eszköz (traktor, rakodógép, motorfűrész, stb.). Továbbá a munkásokat a helyszínre kell szállítani, vagy a közelében elszállásolni. Nagy problémát jelenthet az erdei erőforrások kiaknázásában még a befektetői hajlandóság nem léte, vagy annak meglétekor a tőke hiánya. Ennek elősegítésére különböző állami támogatásokat hoztak létre (CAMERON & MACMILLAN, 2021).

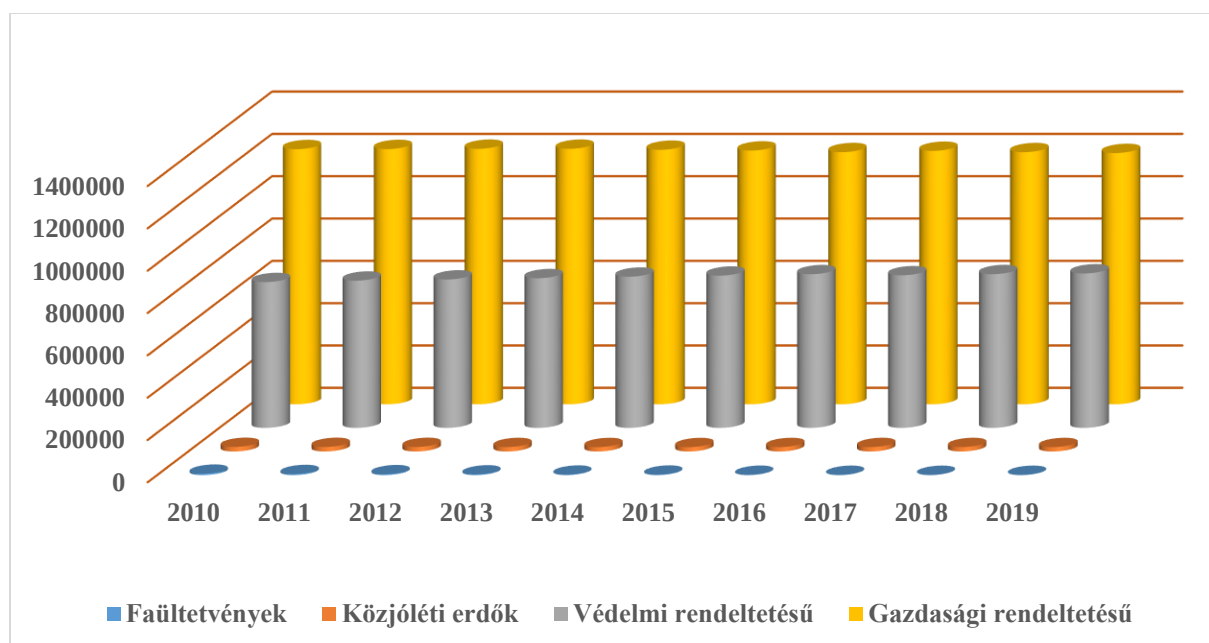
1. ábra: Hazai erdő terület alakulása a 2010-2019-es időszakban (hektár)

(Forrás: Stadat adatai alapján saját szerkesztés)

2. ábra: A hazai erdők rendeltetés szerinti megoszlásának alakulása 2010-2019-es időszakban

(Forrás: Stadat adatai alapján saját szerkesztés)

2.2.1 Gazdasági rendeltetésű erdők

Az EU-ban az erdészeti és fakitermelési ágazat bruttó hozzáadott értéke (GVA) az EU bruttó hazai termékének (GDP) 0,18%-át teszi ki (HAELER ET AL, 2022). A gazdasági rendeltetésű erdőnek nevezzük azokat az erdő területeket, amelyeket elsősorban faanyag termelésére használnak. Ez azt jelenti, hogy az erdő kezelése során a fő cél a faanyag növekedésének elősegítése és a faanyag minőségének javítása, hogy aztán a piaci igényeknek megfelelően hasznosíthassák. Ezen erdőkben elvégzendő munkák (fafajválasztás, ápolási-, vágási formák) is ezt hivatottak szolgálni.

Gazdasági rendeltetések az alábbiak:

- a) faanyagtermelő: a faanyagtermelést szolgáló erdő;
- b) szaporítóanyag-termelő: a szaporítóanyag-termelést szolgáló erdő;
- c) vadaskert: az intenzív vadgazdálkodásra kijelölt bekerített erdő;
- d) földalatti gomba termelő: földalatti gomba termelését szolgáló erdő;
- e) mezővédő: a szomszédos mezőgazdasági terület védelmét szolgáló erdő;
- f) tanerdő: a szakmai vagy erdei iskolai oktatást szolgáló erdő;
- g) kísérleti: az erdészeti kutatás vagy kísérlet céljára kijelölt erdő;
- h) erdészeti génrezervátum: az erdészeti szaporítóanyag-gazdálkodás biológiai alapjainak megőrzését szolgáló erdő.

(NETJOGTÁR)

Az intenzív gazdasági rendeltetésű fatermelésű régiókban a rövidebb vágás ciklusok és a nagyméretű fakitermelési gazdálkodási egységek általános gazdálkodási gyakorlat, melyek negatívan befolyásolhatják a táj minőségét, és így csökkenthetik az erdők idegenforgalmi értékét, alkalmasságát (MÄNTYMAA E. ET AL, 2021).

A természet kedvelő turisták jellemzően a szép, természetes megjelenésű, autentikus természeti környezetet és természeti élményeket részesítik előnyben (TYRVÄINEN ET AL, 2001).

Tehát a természetes környezetet választók jobban preferálják a természetszerű erdőképet, mint az intenzív erdőgazdálkodásba vont területeket, melyeken nagymértékben látható az emberi beavatkozás (TYRVÄINEN ET AL, 2017).

2.2.2 Védelmi rendeltetésű erdők

„Véderdők az olyan erdők, melyeknek állandó fenntartása, a törvényekben megállapított módon való kezelése és a törvényes mértéket meg nem haladó használata közérdekből szükséges különféle veszélyeknek és károknak megakadályozása érdekében.” (Erdészeti lapok)

Az erdő védelmi funkciója nagyon sokrétű. Ezek a feladatok a

- természetvédelmi
- talajvédelmi
- mezővédő
- honvédelmi
- határ és idegenrendészeti
- vízvédelmi
- partvédelmi
- vízgazdálkodási
- településvédelmi
- tájképvédelmi
- műtárgyvédelmi
- örökségvédelmi
- bányászati
- erdészeti génrezervátum
- erdészeti arborétum
- Natura 2000

(INTERNET 1)

2.2.3 Közjóléti rendeltetésű erdők

Az 1972-ben rendezett Buenos Aires-i Erdészeti Világkongresszuson magyar javaslatra fogadták el az erdők többszörös funkciójáról szóló tételt. Miszerint az erdők egyben hivatottak lehetnek kielégíteni a termelést, kifejteni védelmi funkciót, és eleget tehetnek szociális, közjóléti szerepüknek is. Így tehát valamennyi erdőterület egyidejűleg betölt védelmi, gazdasági és közjóléti funkciót is. Az erdőállomány jellegétől, elhelyezkedésétől, a társadalmi, gazdasági igényektől függ, hogy ezek közül melyiket tekintjük meghatározónak, elsődlegesnek. A magyar erdőgazdálkodás tehát nem vált termeléscentrikussá. Ellenkezőleg, eltolódott a

mérce a több funkciót magában hordozó erdőgazdálkodás felé (INTERNET 7). Amennyiben az adott erdőterület elsődleges rendeltetesként vagy az elsődleges rendeltetés mellett másodlagos rendeltetesként közjóléti erdőnek jegyzett, ezen erdőterületet a rekreációs és szabadidős tevékenységek számára, vagy annak megfelelő körülményeket teremtve művelik.

A közjóléti funkción belül lehet az erdő

- gyógyerdő
- parkerdő
- tanerdő
- kísérleti erdő
- és vadaspark, amit ugyanúgy elkerítenek, mint a vadaskertet.

(INTERNET 1)

Az Európai Erdészeti Intézet (EFI) szerint az Európában az erdőben gyűjtött termékek (gombák, bogyók, gyógynövények, diófélék, gyümölcsök) az európai kulturális örökség fontos részét képezik, továbbá szorosan kötődik az erdők rekreációs funkciójához. Vizsgálatuk Alapján, melyben 17000 embert vett részt, az európai erdőkben történő gyűjtési szokásokról és az elfogyasztott erdei termékek mennyiségéről, kiderült, hogy minden negyedik (26%) európai háztartás gyűjt valamilyen erdei termékeket, melyeknek együttes értéke évente körülbelül 23,3 milliárd euró (INTERNET 9).

2.3 Az erdei turizmus, turisztika és a természetvédelem kapcsolata

Az erdők a turizmus fontos helyszínéül szolgálnak. Az erdei turisztika olyan tevékenységeket foglal magában, melyek az erdős területeken zajlanak (túrázás, vadászat, lovaglás, kerékpározás, horgászat vagy egyéb pihenési formák). Ezek a tevékenységek fontos szerepet játszanak az erdőökológiában és a természetvédelemben.

Az Egyesült Nemzetek Fenntartható Fejlődési Céljainak egyikeként való felfogása mögött az a nézet áll, hogy a turizmus fejlesztő hatással van a személyes és társadalmi jólétre (FARKIC ET AL, 2021).

Az erdei turizmusnak nagy szerepe, számos pozitív hatása van az erdőökológiára. A turizmusban résztvevők segítenek megőrizni az erdőt azáltal, hogy növelik és terjesztik a

tudatosságot az erdők fontosságáról és értékeiről. A turisták pénzt is költenek az erdőben, ami segít a helyi gazdaságot és a közösségeket.

Viszont a turisztika negatív hatással is lehet az erdőökológiára. A turisták által okozott károk közé tartozik a hulladék, a zajszennyezés, a talajpusztulás, a növényzet károsodása.

A természetvédelemnek fontos szerepet kell játszania az erdei turizmus és a turisztika fenntartható fejlesztésében. A természetvédelmi intézkedések segítenek csökkenteni a turizmus negatív hatását az erdőre. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják a következőket:

- Az erdőkben kijelölt túraútvonalak és egyéb turisztikai infrastruktúra létrehozása, hogy a turisták ne menjenek el a kijelölt utaktól.
- Az erdőben található érzékeny területek, például a víznyelőhelyek és a védett növény- és állatfajok élőhelyeinek védelme.
- A turisták oktatása az erdőökológiáról és a természetvédelmi fontossági szempontokról.

A természetvédelem és az erdei turizmus együttműködve biztosíthatják, hogy az erdők az emberek számára továbbra is élvezhetők legyenek, miközben fenntartják az ökológiai egészségüket.

Íme néhány konkrét példa arra, hogy az erdei turizmus hogyan segíthet a természetvédelemben:

- A turisták által fizetett belépődíjak segíthetnek finanszírozni a természetvédelmi tevékenységeket, például a védett területek kezelését és a kutatást.
- A turisták által végzett önkéntes munka, például a hulladékgyűjtés vagy a sérült növények helyreállítása szintén hozzájárulhat a természetvédelemhez.
- Az erdei turizmus növelheti az emberek tudatosságát az erdőökológiáról és a természetvédelmi fontossági szempontokról, ami végső soron a természetvédelmi erőfeszítések támogatásához vezethet.

A Nemzeti Erdészeti Stratégia megfogalmazza, hogy a benne foglalt célok elérésének érdekében a kormánynak biztosítani kell olyan beruházások támogatását, melyek az erdők környezeti állapota fenntartását, javítását, illetve az erdők természetességének javítását és közjóléti értékének növelését hivatottak szolgálni. Továbbá a gazdálkodó szervezeteknek, erdőgazdálkodóknak, törekedniük kell az erdősített területek környezetkímélő használatára (pl. szálaló erdőgazdálkodás, a folyamatos erdőborítást és elegyességet biztosító erdőművelési és erdőkezelési eljárások alkalmazása, agresszívan terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok

visszaszorítása). Valamint feladatuk az erdőtelepítés és az erdők szerkezetátalakítása (pl. erdőtelepítés; az erdőtömbök összekapcsolásának elősegítése; nem őshonos faállományok lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos faállományokra, a sarj eredetű erdők mag eredetűvé alakítása) (NEMZETI ERDÉSZETI STRATÉGIA).

A turisták olyan termékeket, szolgáltatásokat és élményeket keresnek, amelyek célja a spirituális és holisztikus jólétük javítása (ALANA ET AL, 2020) Az erdei fürdözést, mint strukturált, közvetített gyakorlatot a természeti világgal való kapcsolatteremtés egyik legkönnyebben elérhető módjaként tartják számon (FARKIC ET AL, 2021).

Az erdőket sokszor tekintjük a spiritualitás helyének. Egy tanulmány szerint, amiben 13 országot vizsgáltak meg Európában és Ázsiában, azt tapasztalták, hogy a különböző kulturális, civilizációs fejlettségi szinten lévő népek, csoportok más és más módon viszonyulnak az erdőhöz. A tanulmányban négy szakaszt állapítottak meg.

- Az első szakaszban („a természet hatalmas”) az erdei spiritualitás mindenütt jelen van. a rengeteg szent természeti hely és az emberek gyakorlata révén. Ez azokra jellemző, akiknek megélhetése gyakran közvetlenül az erdőtől függ.
- A második szakaszban a spiritualitás egy alternatív formája figyelhető meg („természetszelídítés”). Az erdei tájak növekvő átalakulásához és az intenzívebbé váló földhasználati gyakorlatokhoz kapcsolódóan a „modern” vallások irányítják az ember és a természet közötti kapcsolatokat.
- A harmadik szakaszban („racionális természetgazdálkodás”) az erdő szellemiségét beárnyékolja a tervezett ésszerű erdőgazdálkodás, amely az erdőket a gazdaság számára árucikké alakítja, gyakran az ökoszisztéma-szolgáltatások biztosítására összpontosítva.
- A negyedik szakaszban („újra kapcsolódás a természettel”) az erdei spiritualitás újjáéledése (respiritualizáció) figyelhető meg olyan tényezők hatására, mint az urbanizáció és az individualizálódó spiritualitás (ROUX, 2022).

2.4 Vidékfejlesztés erdészeti támogatásának ismertetése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) 20 intézkedést tartalmaz, melyek közül a tagországok választhatnak a vidékfejlesztési programjuk tervezésekor. Az egyes EMVA-intézkedések alintézkedésekre oszlanak, és az alintézkedéseken belül az országok meghatározott támogatott „tevékenységeket” határozhatnak meg, amelyeknek nem kell önmagukban tevékenységnek lenniük, hanem passzív tájmegőrzési erőfeszítések is lehetnek (pl. vizes élőhelyek megőrzése). Minden EMVA alintézkedés egynél több nemzeti tevékenységet is tartalmazhat. Az erdőkre vonatkozó két fő intézkedés a következő:

8. számú: Erdőterület-fejlesztést és az erdők életképességének javítását célzó beruházások, amely hat alintézkedést tartalmaznak

15. számú: Erdő-környezet- és éghajlat-szolgáltatások és erdőmegőrzés, amely két alintézkedést tartalmaz (HAELER ET AL, 2022).

2.4.1 Országos erdészeti támogatásainak ismertetése

Magyarországon az erdőgazdálkodók részére az alábbi állami támogatások állnak rendelkezésre:

- **Közvetlen támogatások:** az erdőgazdálkodási tevékenységek költségeit téríti meg. A közvetlen támogatások három fő kategóriába sorolhatók:
 - **Fajtasítási támogatás:** az erdőállományok fajtaszerkezetének javítását szolgálja.
 - **Erdőtelepítési támogatás:** új erdőtelepítések költségeit téríti meg.
 - **Erdőfelújítási támogatás:** a károsodott vagy előregedett erdőállományok felújítását hivatott támogatni.
- **Közösségi támogatások:** az erdőgazdálkodás környezeti, társadalmi értékeinek megőrzését szolgálják. A közösségi támogatások két fő kategóriába sorolhatók:
 - **Környezetvédelmi támogatások:** az erdőgazdálkodás környezetvédelmi szempontból előnyös folyamatait segíti elő.
 - **Kultúrávédelmi támogatások:** az erdőgazdálkodás kulturális szempontból értékes folyamatait segíti elő.

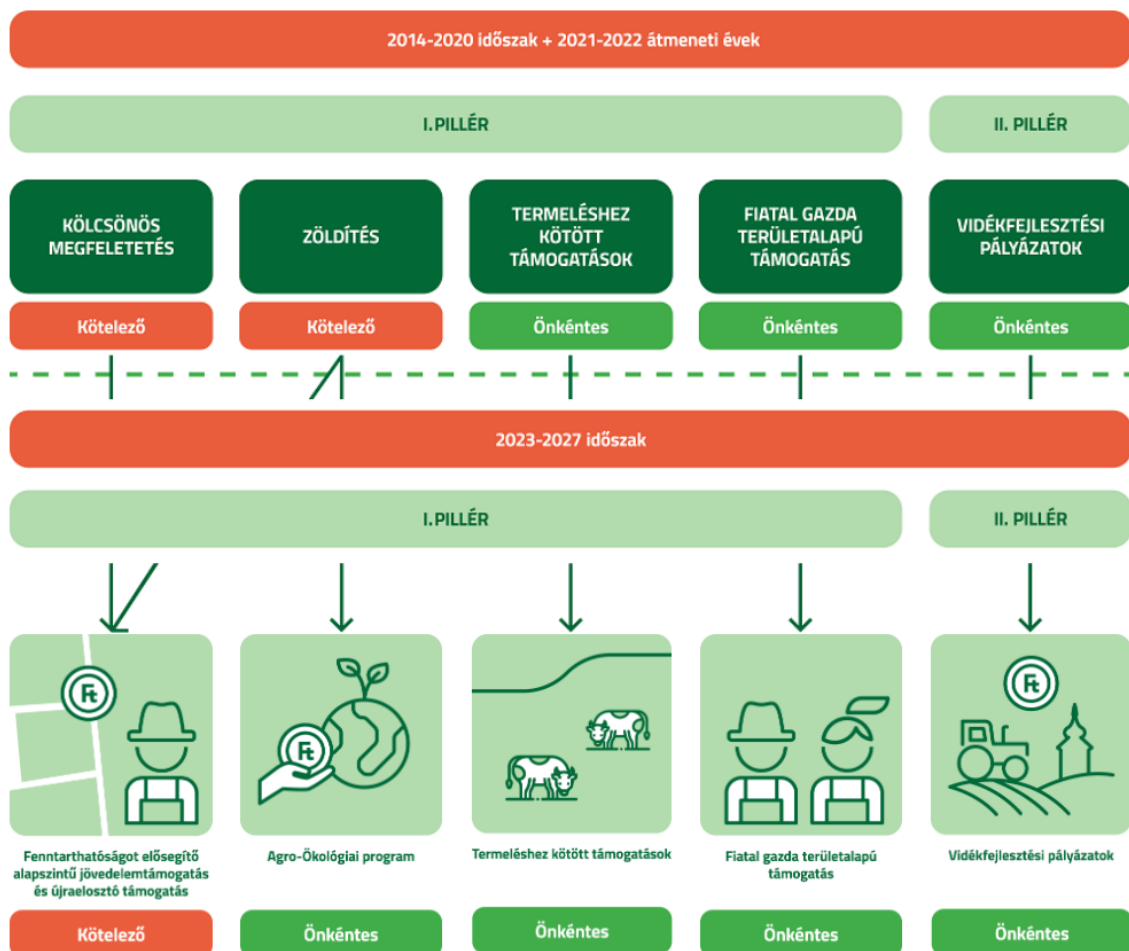
- **Válságtámogatások:** az erdőgazdálkodókat a természeti katasztrófák és egyéb gazdasági nehézségek esetén segítik.

A közvetlen támogatások az erdőterület nagyságától és a gazdálkodási tevékenységektől függően változnak. A közösségi támogatások esetében a támogatási összeg a támogatási programban meghatározott feltételek teljesítésétől függ. A válságtámogatások esetében a támogatási összeg a károsodás mértékétől függ.

A közvetlen támogatásokat az Európai Unió által finanszírozott közös agrárpolitika (KAP) keretében nyújtják (3. ábra). A közösségi támogatásokat és a válságtámogatásokat a magyar állam finanszírozza.

3. ábra: A 2014-2020-as és a 2023-2027-es KAP támogatási rendszerek egymásra épülése.

(Forrás: Internet 5)

A 2023-2027-es időszakra vonatkozó magyar KAP stratégia jelentősen növeli az erdőgazdálkodók számára nyújtott támogatásokat. A közvetlen támogatások összege megháromszorozódik, és a közösségi támogatások köre is kibővül. A válságtámogatások esetében is jelentősen növekszik a támogatási összeg, és a támogatási feltételek is rugalmasabbak lesznek.

A támogatások célja, hogy az erdőgazdálkodók számára biztosítsák a fenntartható erdőgazdálkodáshoz szükséges anyagi feltételeket. A támogatások hozzájárulnak ahhoz, hogy az erdők megőrizzék környezeti és társadalmi értéküket.

2.4.2 MEGOSZ ismertetése

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) Magyarország magán erdőtulajdonosainak és erdőgazdálkodóinak országos érdekképviselői szervezete. 1994-ben alapították a Társas Erdőgazdálkodók Országos Szövetségének jogutódjaként.

A MEGOSZ célja a tagjai gazdasági és szakmai érdekeinek képviselete, valamint az erdőgazdálkodás fejlesztése. A szervezet tagjai között megtalálhatók magánszemélyek, társaságok, társulatok, valamint erdőbirtokossági társulások.

A MEGOSZ tevékenysége a következő területekre terjed ki:

- **Gazdasági érdekképviselő:** A MEGOSZ képviseli tagjait a kormányzati és szakmai döntéshozatal folyamatában. A szervezet rendszeresen tárgyal a kormányzati szervekkel, az Országgyűlés képviselőivel, valamint az erdőgazdálkodást érintő szakmai szervezetekkel.
- **Szakmai érdekképviselő:** A MEGOSZ szakmai információkat és támogatást nyújt tagjainak. A szervezet kiadványokat, szakmai rendezvényeket és képzéseket szervez. A MEGOSZ tagjai számára kedvezményeket biztosít a szakmai szervezeteknél és a gyártóknál.
- **Érdekegyeztetés:** A MEGOSZ érdekegyeztetési feladatokat lát el a kormányzati szervekkel, a szakmai szervezetekkel és a civil szervezetekkel. A szervezet aktívan részt vesz az erdőgazdálkodást érintő jogszabályalkotási folyamatban.

A MEGOSZ a magyar erdőgazdálkodás egyik meghatározó szervezete. A szervezet tevékenysége hozzájárul a magyar erdők fenntartható és gazdaságos gazdálkodásához.

2.5 Az erdei turizmus általános jellemzői

Az erdő közjóléti szerepének megőrzése, fejlesztése céljából fontos, hogy az erdők turisztikai, kulturális, rekreációs értékeit megtartsuk. Hiszen ezek a természeti környezeten alapulnak. Az erdei turizmus célja a természet élvezete és megismerése. Az erdő a természeti környezetet nyújtja, amelyben a turisták kikapcsolódhatnak, feltöltődhetnek, és megismerhetnek új dolgokat. Az erdei turizmus a természetben végzett turizmus egyik formája, amelynek során az emberek az erdőkben keresik a kikapcsolódást és a szórakozást. Az erdőkben végzett tevékenységeknek azonban hatása lehet az élőhelyekre, a vadállatokra és a környezetre, ezért fontos, hogy az erdei turizmus fenntartható legyen. Magyarországon az állami erdőkben az elmúlt 12 évben közel 27 milliárd forint értékű ökoturisztikai beruházás valósult meg, melynek során 52 kilátó, 40 erdei szálláshely, 17 látogatóközpont és 11 erdei iskola létesült és további 150 létesítmény újult meg (Internet 4).

Az erdei turizmus általános formái közé tartozik a túrázás, a kerékpározás, a vadászat, a horgászat, a madármegfigyelés, a természetfotózás, a tájélmények élvezete, a kempingezés és a piknikezés.

Az erdei turizmus általános jellemzői a következők:

- Rekreációs célú. Az erdei turizmus elsősorban rekreációs célú. A turisták a természetben pihennek, sportolnak, kirándulnak, vagy egyszerűen csak gyönyörködnek a tájban.
- Lokális jellegű. Az erdei turizmus gyakran helyi jellegű. A turisták a közeli erdőt keresik fel, hogy kikapcsolódjanak.

Az erdei turizmus jelentős gazdasági és társadalmi haszonnal jár (**4. ábra**). A turizmus hozzájárul

- az erdők fenntartható gazdálkodásához
- a helyi gazdaság élénkítéséhez
- a lakosság egészségének megőrzéséhez.

4. ábra: Az erdők által a túrázóknak nyújtott rekreációs ökoszisztéma szolgáltatás éves értéke egész Magyarországra vonatkozóan (2020-ban EUR) (FORRÁS: SZÉCHY & SZERÉNYI 2023)

		Látogatásonkénti érték (millió EUR)		
		Alsó becslés (1,3 EUR)	Központi becslés (2,26 EUR)	Felső becslés (3,22 EUR)
Éves látogatások száma	alacsonyabb becslés (40 millió)	52.4	90.4	128.8
	központi becslés (45 millió)	58.8	101.7	144,9
	magasabb becslés (50 millió)	65.2	113	161

2.6 Az erdők rekreációs érték meghatározásának módszertana

Az erdők rekreációs értékének meghatározásának főbb módszerei:

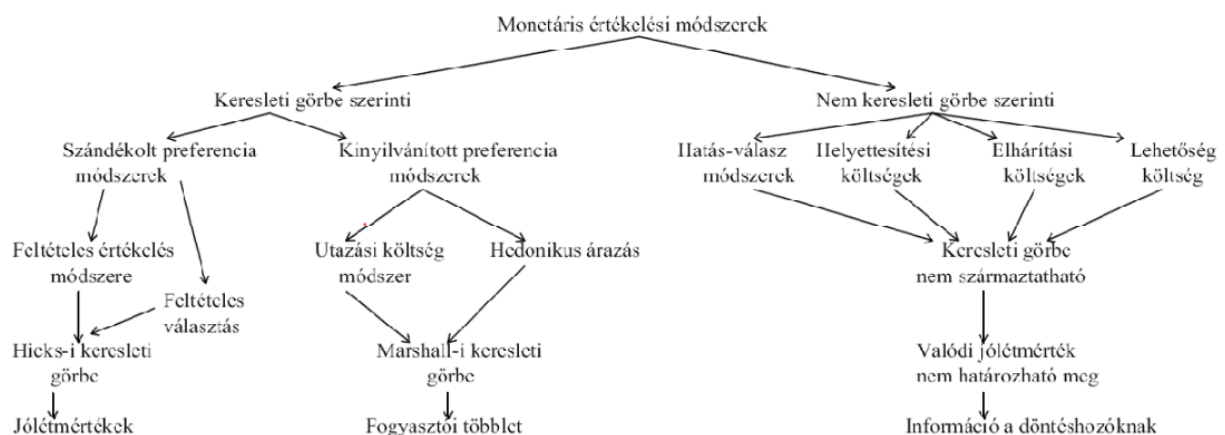
- **Közvetlen megkérdezéssel módszerek:**
 - **Kérdőíves felmérések:** A leggyakrabban alkalmazott módszer, melynek során az erdő látogatóit kérdezik meg az erdővel kapcsolatos véleményükről, a látogatás gyakoriságáról, a végzett tevékenységekről és az elégedettségéről.
 - **Interjúk:** Mélyebb betekintést nyújtanak a látogatók motivációiba, preferenciáiba és az erdővel kapcsolatos elvárásaiba.
 - **Fókuszcsoportos beszélgetések:** Csoportos interjúk, amelyek során a résztvevők szabadon kifejtethetik véleményüket és ötleteiket.
- **Közvetett megkérdezéssel módszerek:**
 - **Utazási költség módszer:** A látogatók által az erdő eléréséhez felhasznált időt és pénzt becsülik meg, és ennek alapján határozzák meg az erdő látogatásának értékét.
 - **Feltételes értékelés módszer:** A látogatókat megkérdezik, hogy mennyit lennének hajlandók fizetni azért, hogy az erdő továbbra is rendelkezésükre álljon.

- **Fizikai mutatók:**

- **Látogatottsági adatok:** Az erdő látogatottságának mérése (pl. számolók, kérdőívek) alapján következtethetünk az erdő népszerűségére.
- **Használatintenzitás:** Az erdő különböző részeinek használatának mértéke (pl. ösvények kopása, szemétlerakás) alapján lehet következtetni az egyes területek népszerűségére.

- **Tájékozódási térképek és GPS adatok elemzése:** Az erdőben való mozgás útvonalainak és időtartamának elemzése alapján lehet következtetni a látogatók preferenciáira és az erdő használatának módjára.

5. ábra: A környezeti javak pénzalapú értékelésére szolgáló módszerek egy lehetséges felosztása *(Forrás: Internet 8)*

Egy példa az erdő rekreációs értékének számítására az utazási költség módszerével.

Átlagos látogatásonkénti érték = utazási költség⁽¹⁾ + a látogatással eltöltött idő alternatív költsége⁽²⁾

1. utazási költség = átlagos megtett távolság (km) × benzinfogyasztás (liter/km) × benzinköltség (Ft/l) / azonos autóban utazók száma
2. idő alternatív költsége = látogatásra fordított idő (óra) × 0,3 × átlagos nettó órajövedelem (Ft)

A teljes éves rekreációs értéket a teljes látogatások számának átlagértékeiből számítottuk ki:

túrázás éves összértéke = félnapos látogatók száma évente × félnapos látogatások átlagértéke + egész napos látogatók száma évente × egész napos látogatások átlagértéke

(SZÉCHY & SZERÉNYI 2023)

Vári Ágnes és munkatársai a „Nemzeti Ökoszisztéma Szolgáltatások Értékelése Magyarországon: Keretrendszer, folyamat és fogalmi kérdések” című projekt keretében minőségi értékelést végeztek műszaki munkacsoportok részvételével arról, hogy hogyan járulnak hozzá az emberi jóléthez az ökológiai rendszerek.

Végül a jóllét hat fő összetevőjét választották ki:

1. Anyagi jólét;
2. Egészség;
3. Környezetbiztonság;
4. közösségi és társadalmi kapcsolatok;
5. Önmegvalósítás és önbecsülés;
6. Részvétel, döntési és cselekvési szabadság.

(VÁRI ET AL. 2022)

3 ANYAG ÉS MÓDSZERTAN

A dolgozatom témája munkám céljainak elérése érdekében különböző módszerek alkalmazására adott lehetőséget a kutatási anyag összeállításánál, és az elemzési eljárások területén, a vizsgált probléma sajátosságainak megfelelően a következő módszereket használtam:

3.1 Primer kérdőíves felmérés a mai magyar lakosság tükrében

A vizsgálat alapjául egy általam végzett primer kutatás adatait használtam fel. A kutatás során 91 kérdőívet kérdeztem le. A további vizsgálatok kiindulási pontját ez az adatbázis képezte. Az elemzések fő célja, hogy képet kapjak a válaszadók vidékfejlesztésről, erdőről, az ezekhez kapcsolt funkciók és szolgáltatások megítéléséről.

A téma tervezése során olyan csoportokat igyekeztem képezni, melyet a későbbiekben több szegmensre bontva tudok elemezni. A megkérdezettek csoportja azonban sem az országos lakosságot tekintve, sem pedig a megkérdezett csoporton belül nem tekinthető reprezentatívnak. A nehézséget az adja, hogy a földrajzi, és szociális szegregációból adódóan (informatikai ismeretek, vagy az internet-hozzáférés hiánya) az adatgyűjtés korlátokba ütközött, és így a mintám nem tükrözi a sokaságot. A mintavétel során az internet segítségével saját kapcsolati hálómra keresztül értem el a kitöltőket. A válaszadók csoportja azonban jóval szélesebb volt, mint a saját közvetlen ismerőseim köre. Bár a lehetőségeim és a döntésem következtében a minták, és így az eredmények nem tekinthetők reprezentatívnak, ennek ellenére az eredmények várakozásom szerint iránymutató szinten értékelhetők lesznek.

A vizsgálat során kvantitatív primer kutatást készítettem. Az adatgyűjtést egyszeri, kérdőíves módszerrel végeztem, internetes megkeresés útján. A kérdések a fontosabb demográfiai adatok rögzítése mellett arra irányultak, hogy a válaszadóknak milyen vidékfejlesztéssel, és erdővel kapcsolatos ismereteik vannak, illetve hogyan vélekednek ezek kapcsolatrendszeréről. A kérdőívem tartalmaz többek között nyitott kérdéstípust, amelyben szabadon fogalmazhatja meg gondolatait a válaszadó. Zárt, és több kimenetelű zárt kérdéseket, ahol megadott alternatívák közül választhat a kitöltő, illetve szelektív kérdéstípust, amelyben megadott alternatívák közül

választhat ki megfelelő számú választ a válaszadó. Ezen kívül Likert-skálát használtam az információk kinyeréséhez.

3.2 Kiértékelés

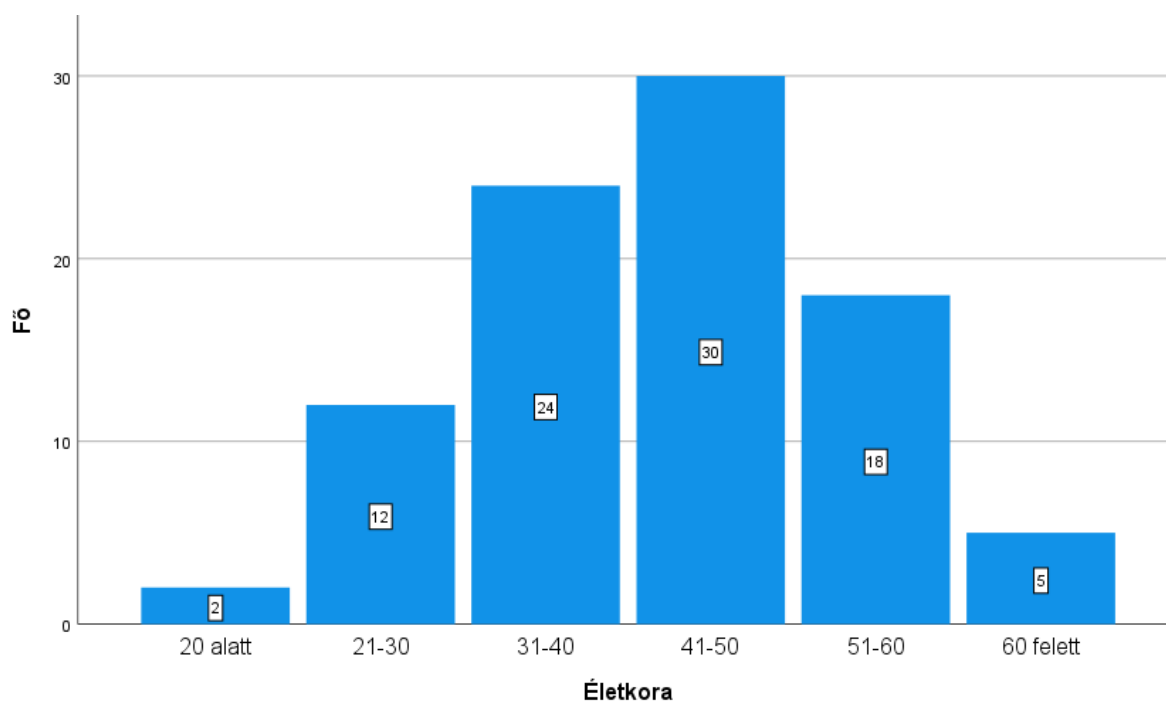
A célom az volt, hogy megállapítsam az egyes kérdésekre adott válaszokból kiindulva, lehet-e utalni az egyes kitöltők erdővel és vidékfejlesztéssel kapcsolatos gondolkodásmódjára. A kapcsolat kimutatásához keresztábra elemzést végeztem. A keresztábra elemzés esetében, ha veszünk két látszólag egymástól független változót, akkor azok kapcsolatának meglétét tudjuk vizsgálni, illetve annak erősségét. A tanulmányban a változók közötti kapcsolatot Pearson féle Khí-négyzet próbával igazoltam, vagy cáfoltam. Minden olyan esetben kapcsolatot véltem felfedezni két változó között, amikor a Khí-négyzet próba szignifikancia szintje a természettudományok területén is elfogadott 5% alatt volt. A keresztábra elemzést tovább folytatva a Cramer V. asszociációs együtthatót használtam az adatok közötti kapcsolat erősségének vizsgálatára. A Cramer V. mutatót akkor használjuk, ha két kategorikus változó egymásra hatásának az erősségét akarjuk vizsgálni. (SZÉKELYI & BARNA, 2002). Az értéke 0 és 1 között mozog, ha a mutató a 0-hoz tart, akkor gyenge, ha az 1-hez tart, akkor erős kapcsolatról beszélhetünk (0,20 értéknél már gyenge kapcsolatot is feltételezhetünk.) Az elemzések elvégzéséhez nagy segítségemre volt a Sajtos-Mitev (2007) féle SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv.

4 EREDMÉNYEK

4.1 Leíró statisztika

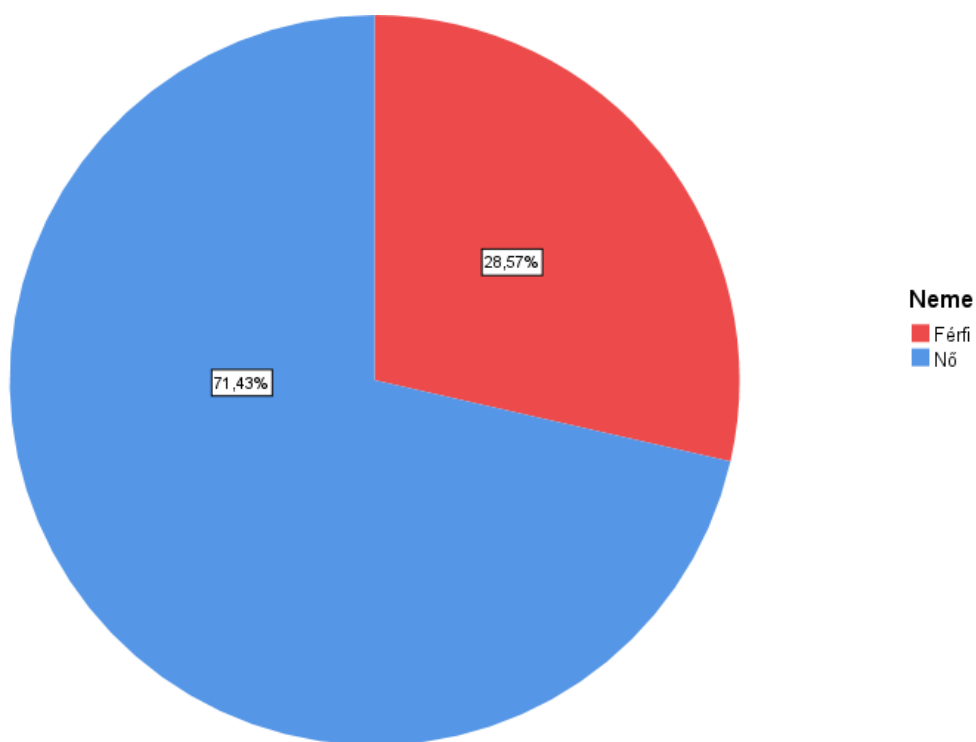
A kérdőívet kitöltők válaszai alapján a demográfiai adatok tükrözik azt, hogy a kérdőív közösségi oldalon lett megosztva. Így főleg az ismeretségi körömből került ki a válaszadók többsége. Jelzi ezt az is például, hogy a válaszadók többsége Somogy (23,1%), Heves (16,5%), Pest (15,4%) vármegyéből került ki (összesen:55%). Valamint az is, hogy a kitöltők főként a 30-50 éves korosztályból kerültek ki (5. ábra).

5. ábra A válaszadók kor szerinti megoszlása (Saját szerkesztés)

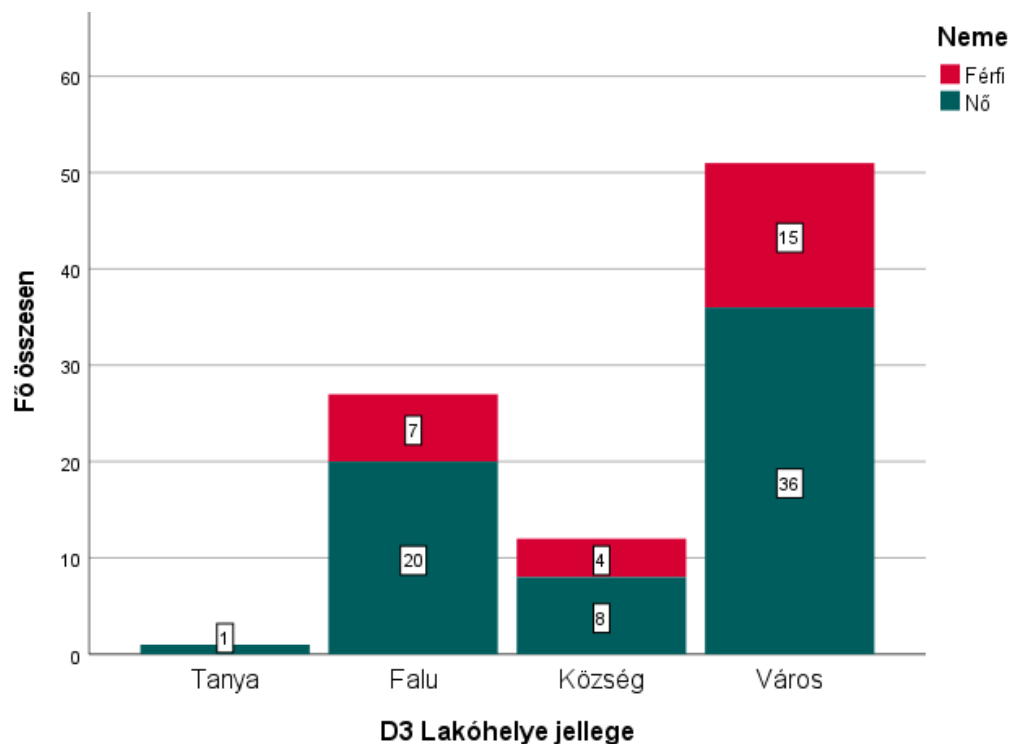
A válaszadók nemek szerinti megoszlásában meglepetés volt számomra, hogy a kitöltők közel $\frac{3}{4}$ -e nő volt (6. ábra A válaszadók nemek szerinti megoszlása (Saját szerkesztés)).

6. ábra A válaszadók nemek szerinti megoszlása (Saját szerkesztés)

A nemek igen jelentős mértékű egyenlőtlensége a lakóhely jellegét mutató oszlopokon is hasonlóan mutatkozik meg. Így mondhatjuk, hogy végeredményben a lakhely és nemek megoszlásában nincs mérvadó különbség (7. ábra).

7. ábra A válaszadók lakhely szerinti megoszlása (Saját szerkesztés)

4.2 SPSS statisztikai program használata

A dolgozatom elsődleges kérdése, hogy melyek azok a tényezők a primer kutatás alapján, amelyek hatnak az erdő és vidékfejlesztés társadalmi megítélésére.

Első lépésként kiválasztottam a kérdőívből azon kulcskérdéseket, melyeket egyrészt szűrőként használva, másrészt a többi kérdéssel összevetve utalhatok a kitöltők e témáról alkotott véleményére. Ilyen szűrő kérdések voltak pl: Mennyire fontos Önnek az erdő?, illetve Milyen gyakran látogatja az erdőket?. A szűrő kérdések feltárása után a kérdőívben lévő erdő, vidékfejlesztés megítélésére vonatkozó lehetséges releváns változókat szembeállítottam azokkal a kérdésekkel, melyek a válaszadók demográfiai adataira vonatkoznak (kor, nem, lakhely, iskolai végzettség, munkahely).

A továbbiakban főleg csak olyan eredményeket vizsgáltam, ahol az adott két változó közötti kapcsolat Khí-négyzet próbával kimutatható volt, és szignifikancia szintje 5% alatt maradt. Miután a Khí-négyzet próbával kimutattam, mely tényezők hatnak egymásra, kiszámítottam a Cramer V. asszociációs együttható értékét. Az 1. táblázatban így már csak olyan tényezők szerepelnek, ahol a Pearson Khí-négyzet próba kapcsolatot mutatott ki. Az elemzések során, több mint 78 szignifikáns kapcsolatot sikerült feltárnom melyeket az **1. táblázat** szemléltet. Azonban dolgozatom terjedelmi megkötései miatt, csak az általam fontosabbnak vélt kapcsolatokat tudom bemutatni. Továbbá elkészítettem minden Khí-négyzet próba mellé a Cramer V. asszociációs vizsgálatot is, mely mérőszáma a kapcsolatok erősségét mutatja (**2. táblázat**). A kiértékelés során a Khí-négyzet próba szerinti szignifikancia és a hozzá tartozó Cramer V. értékek (Saját szerkesztés)).

1. táblázat A mintán futtatott keresztábra elemzések során szignifikáns összefüggést mutató kérdések kérdésszám szerinti csoportosítása. (Saját szerkesztés)

SSZ.	Kérdés	Kérdés
1	D1	Q1, Q57, Q61, Q69, Q74
2	D2	Q19, Q25, Q30, Q33, Q36, Q37, Q61, Q66, Q81
3	D3	Q13, Q15, Q16, Q22, Q54, Q55, Q62, Q63, Q64, Q66, Q70, Q75
4	D4	Q15, Q23, Q35, Q67, Q70, Q81
5	D5	Q1, Q12, Q30, Q32, Q35, Q61, Q72
6	D6	Q1, Q4, Q13, Q16, Q53, Q54, Q62, Q64, Q67, Q69
7	Q1	Q37, Q53, Q58, Q61, Q67, Q68, Q69, Q72, Q73, Q80
8	Q2	Q12, Q14, Q15, Q16, Q19, Q21, Q22, Q30, Q35, Q60, Q62, Q66, Q70, Q73, Q74, Q78, Q79

2. táblázat A kiértékelés során a Khí-négyzet próba szerinti szignifikancia és a hozzá tartozó Cramer V. értékek (Saját szerkesztés)

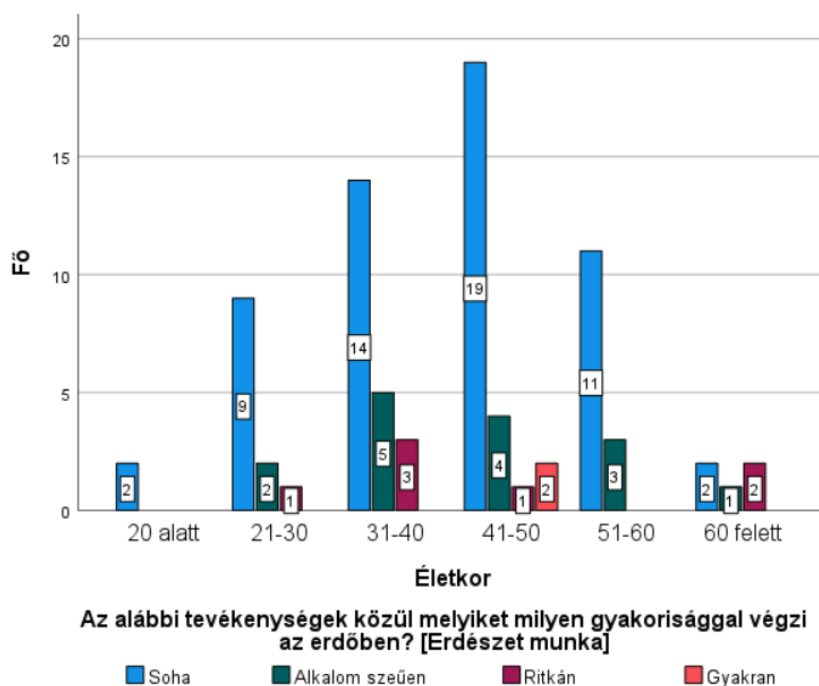
Sorszám	Kérdés	Kérdés	Khí ² próba	Cramer érték
1	D1	Q1	0,013	0,351
		Q57	0,002	0,462
		Q61	0,002	0,395
		Q69	0,046	0,319
		Q74	0,022	0,32
2	D2	Q19	0,031	0,344
		Q30	0,046	0,297
		Q33	0,002	0,404
		Q36	0,037	0,306
		Q37	0,01	0,353
		Q25	0,008	0,285
		Q61	0,035	0,271
		Q66	0,02	0,328
		Q81	0,024	0,322
3	D3	Q13	0,027	0,276
		Q15	<0,001	0,419
		Q16	<0,001	0,349
		Q22	0,045	0,268
		Q54	<0,001	0,345
		Q55	<0,001	0,432
		Q62	<0,001	0,59
		Q63	0,001	0,318
		Q64	0,028	0,278
		Q66	<0,001	0,597
		Q70	<0,001	0,374
		Q75	0,005	0,293
4	D4	Q15	0,006	0,357
		Q23	0,02	0,337
		Q35	0,005	0,348
		Q6	0,047	0,319
		Q70	0,057	0,299
		Q81	0,014	0,329
5	D5	Q1	0,007	0,495
		Q12	0,052	0,449
		Q30	0,028	0,444
		Q32	0,036	0,439
		Q35	0,045	0,435
		Q61	<0,001	0,573
		Q72	0,023	0,467
6	D6	Q1	0,016	0,532
		Q13	0,032	0,525
		Q16	0,041	0,513

	Q53	<0,001	0,566
	Q54	<0,001	0,568
	Q62	0,013	0,514
	Q64	0,037	0,512
	Q67	0,001	0,586
	Q69	0,005	0,557
	Q4	0,035	0,496

4.2.1 Kereszt tábla elemzés

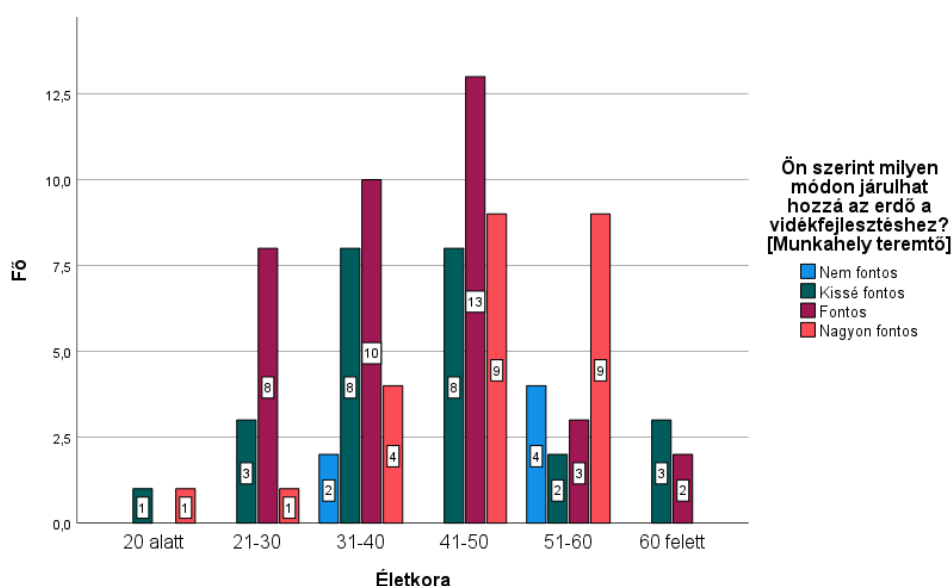
A válaszadók túlnyomó többsége városban él (56%), ezt tükrözheti az is, hogy a kitöltők közül sokan soha nem végeznek erdészeti munkákat (57%) (**8. ábra**). Bár ebben a kérdésben a Chi-négyzet próba nem talált szignifikáns összefüggést, mégis érdekesnek ítéltém az erdészeti munkát végzők és nem végzők tekintetében, hogy a megkérdezettek szemében milyen fontossággal bír a vidékfejlesztésben.

8. ábra A válaszadók erdőben végzett munkájának megoszlása korosztályonként (Saját szerkesztés)

Tehát a továbbiakban megvizsgáltam erről az oldalról is. Az derült ki, hogy bár a megkérdezettek nagy részére nem jellemző az erdészeti munkák végzése a válaszadók több mint 4/5-e mégis fontosnak tartja az erdő munkahely teremtő vidékfejlesztési potenciálját (9. **ábra**Hiba! A hivatkozási forrás nem található.). Az életkor megoszlása az erdei munka vidékfejlesztési potenciálja kérdésében a khi-négyzet próba már szignifikáns összefüggést talált (10. **ábra**).

9. ábra A válaszadók kor szerinti megoszlása az erdő munkahely teremtő képessége alapján. (Saját szerkesztés)

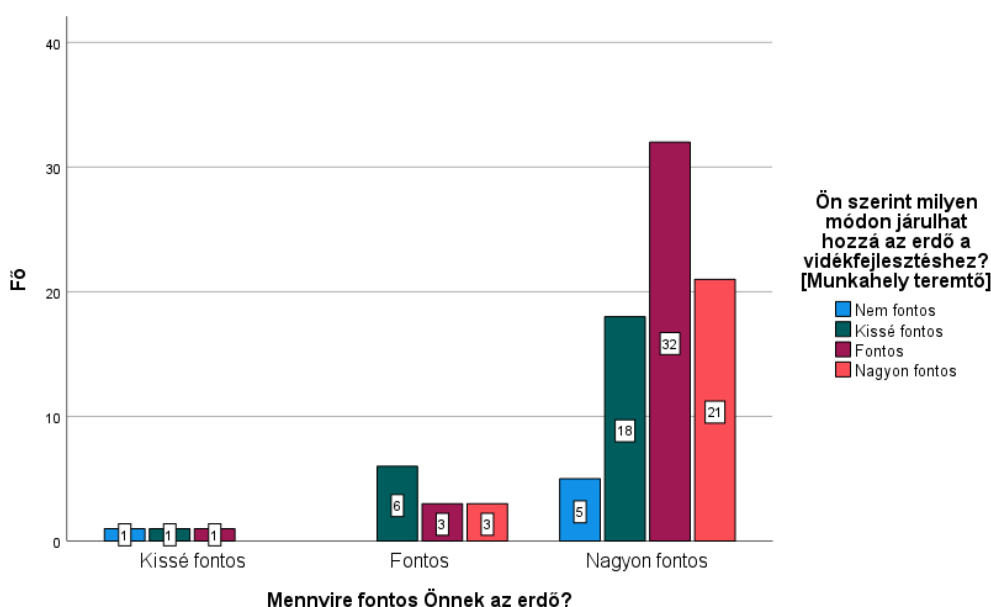
10. ábra khi-négyzet próbaszerinti szignifikancia a válaszadók kor szerinti megoszlása az erdő munkahely teremtő képessége alapján. (Saját szerkesztés)

Khi-négyzet próba			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,972 ^a	15	,022
Likelihood Ratio	30,722	15	,010
Linear-by-Linear Association	,017	1	,895
N of Valid Cases	91		

a. 17 cells (70,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

A válaszokból kiderül az is, hogy az erdőt gyakrabban látogatók körében az erdő munkahely teremtő képessége is sokkal fontosabb volt, továbbá a nagyobb erdősültséggel rendelkező vármegyékben élők szemében is sokkal fontosabbnak érezhető az erdőnek ezen tulajdonsága. Sajnos a válaszadók megoszlása a vármegyékben nem volt éppen kiegyenlített, így ezt nem feltétlen tekinteném szignifikánsnak. Bár az elemzés nem mutatott szignifikanciát az adatok között, mégis megemlíteném, hogy összességében szinte mindenki fontosnak tartotta magát az erdő, pláne képpen a munkahely teremtés szempontjából (**11. ábra**).

11. ábra. A válaszadók mennyire tartják fontosnak az erdő munkahely teremtő kességét a vidékfejlesztésben (Saját szerkesztés)

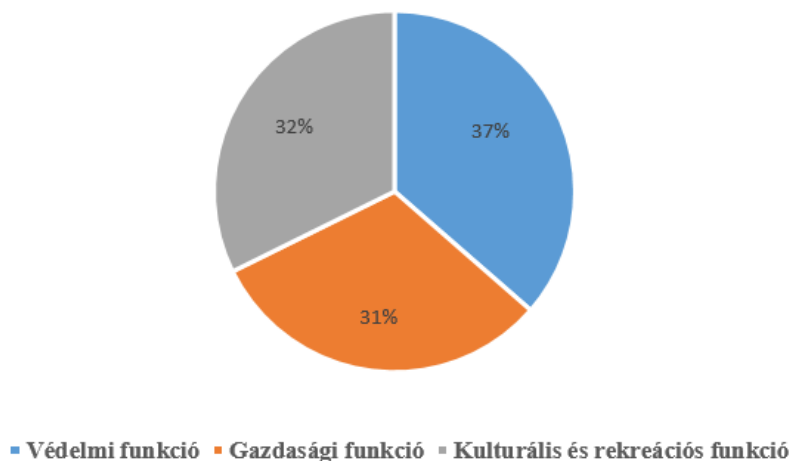
Az erdő funkcióira adott válaszok kiértékelésére egy pontozási módszert alkalmaztam, mely aszerint működik, hogy az adott kérdésre kapott válaszokat elláttam egy adott értékkel:

- Nagyon fontos: 5 pont
- Fontos: 4 pont
- Kissé fontos: 3 pont
- Nem fontos: 2 pont
- Nagyon nem fontos: 1 pont

Ez alapján értékeltem az, hogy az erdő három funkciója (Védelmi, gazdasági, közjóléti) közül melyiket tartják fontosabbnak a válaszadók. Az így kapott eredmény azt mutatja, hogy a kitöltők körében elsősorban az erdő védelmi funkciója (37%) a fontosabb, majd ezt követi a

kulturális és rekreációs funkció (31%) és végül a legkevésbé a gazdasági funkciót (32%) tartják fontosnak **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.12. ábra**). Az eredményből az derül ki, hogy nincs mérvadó különbség a funkciók megítélésében.

12. ábra Az erdő funkciójának fontossága a válaszadók körében (Saját szerkesztés)

Iskola végzettség tekintetében vizsgálva a válaszadók nézeteit az erdővel kapcsolatban nincs szignifikáns különbség. Minannyian nagy jelentőségűnek tartják az erdőt, viszont az egyes funkciókra adott válaszokat vizsgálva az előbb említett fontossági sorrend állapítható meg. Azaz amíg a védelmi funkciókra adott válaszokat nézve a válaszadók csak pozitív megítéléssel voltak, addig a gazdasági funkciók esetében már minimálisan kisebb volt a pozitív megítélés, míg a kulturális és rekreációs funkciókat tekintve már láthatóak voltak közömbös válaszok is.

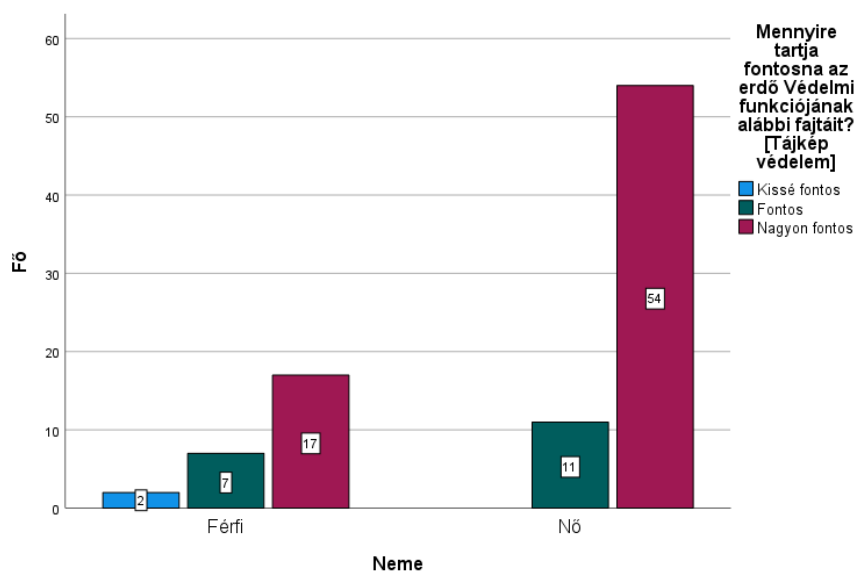
A védelmi funkciók tekintetében a tájkép védelme kérdésében volt kimutatható különbség a válaszadók körében (**13. ábra**). Itt is a hölgyek (85%) szerint fontosabb a tájkép megőrzése, mint a férfiak (65%) szemében, bár itt már nem volt olyan nagy különbség (**14. ábra**).

13. ábra Khí-négyzet próba a tájkép védelmének fontossága a nemek tekintetében (Saját szerkesztés)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,684 ^a	2	,035
Likelihood Ratio	6,667	2	,036
Linear-by-Linear Association	5,208	1	,022
N of Valid Cases	91		

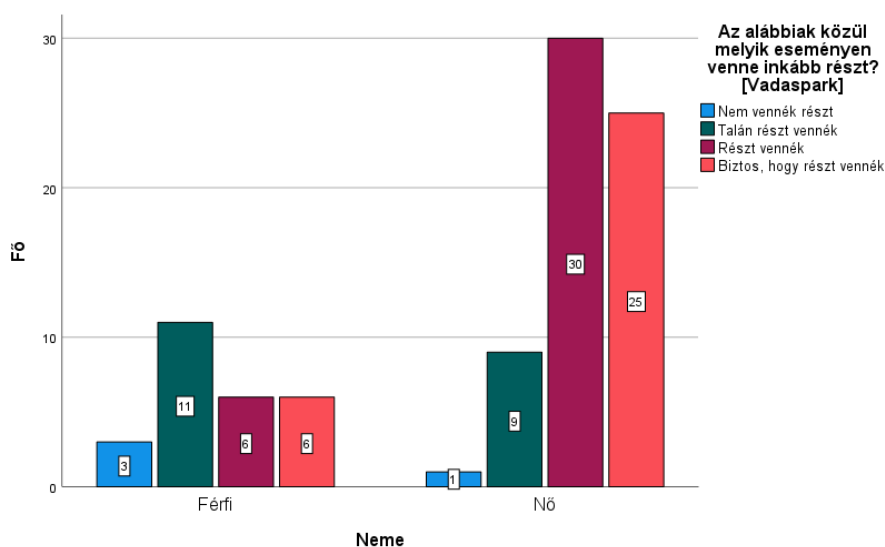
a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,57.

14. ábra A tájkép védelmének fontossága a nemek tekintetében (Saját szerkesztés)

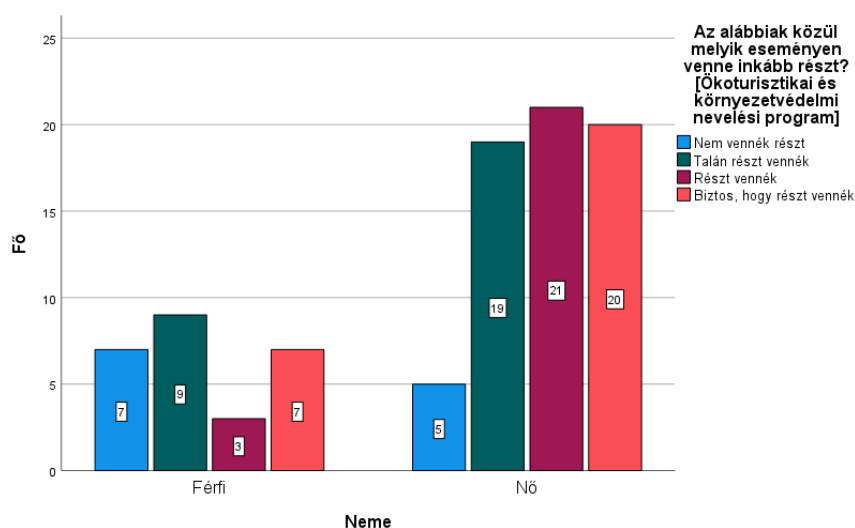
Az erdei események tekintetében a nemek közötti megoszlásban, az alábbiban találtam szignifikáns különbséget. Az derült ki, hogy a nők (85%) szívesebben járnak vadasparkba, mint a férfiak (46%) (**15. ábra**).

15. ábra A válaszadók vadasparkba járási hajlandóságának megoszlása a nemek tekintetében (Saját szerkesztés)

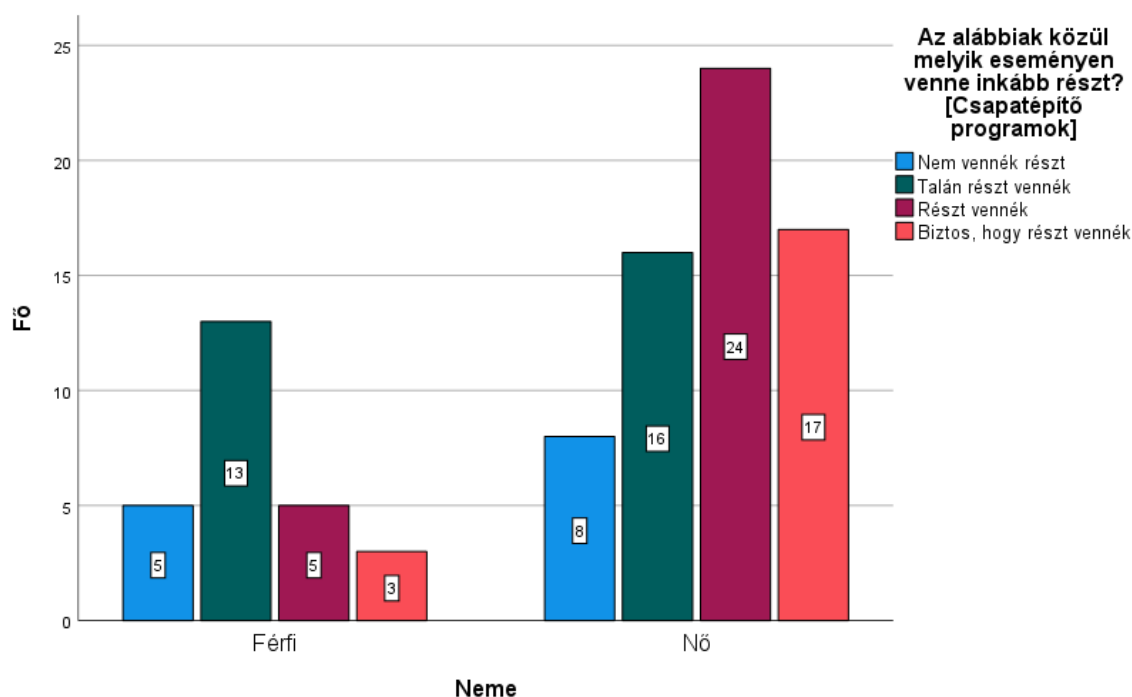
Arra tudok következtetni, a nemek közötti ekkora különbségekben, hogy a nők a program választást feltehetően úgy igazítják, hogy azok gyermekekkel is biztonságosabb és könnyedebb időtöltési és élményszerzési lehetőségek legyenek, míg a férfiak más szempontokat tartanak szem előtt, vagy nem feltétlen gondolnak annyira prioritásként a kényelmi és biztonsági szempontokra. A következő, az ökoturisztikai és környezetvédelmi nevelési programok tekintetében is nagy volt a különbség a részvételi hajlandóságban. Amíg a nők 63%-a menne ilyen típusú rendezvényre, addig a férfiaknak csak a 38%-a (**16. ábra**).

16. ábra A válaszadók ökoturisztikai és környezetvédelmi nevelési programokra járási hajlandóságának megoszlása a nemek tekintetében (Saját szerkesztés)

Az erdő elősegítheti a közösségi foglalkozások eredményességét is, mindamellett, hogy az erdőben az emberek könnyebben ráhangolódnak a kikapcsolódást nyújtó tevékenységekre, segítheti a szociális érzékenységet is. Az erdőben ezért számos csapatépítő tevékenységet szoktak rendezni. A felmérésem alapján a csapatépítő programok részvételét is a hölgyek preferálják nagyobb lelkesedéssel, minthogy azt a **17. ábra** is jól mutatja.

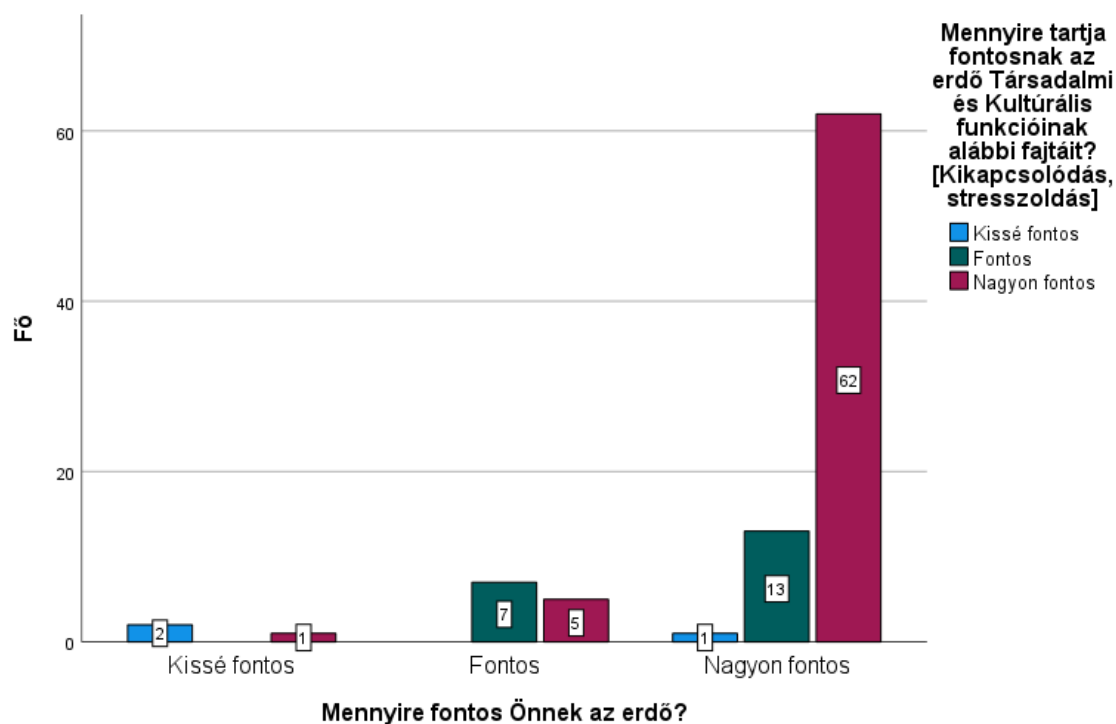
17. ábra Az erdőben rendezett csapatépítő programokon való részvételi hajlandóság a nemek tekintetében (Saját szerkesztés)

Valamint az is közre játszhat a nemek közötti ilyen mérvű eltolódásban, ami a „Milyen szolgáltatást vesz vagy venne igénybe az erdőben?” kérdés körben adott válaszokból leszűrhető. Véleményem szerint ebben a kérdés körben adott válaszokból az derül ki, hogy amíg a férfiak inkább a munkával kötik össze az erdei tevékenységeket, addig a nők a kikapcsolódáshoz, a szabadidős tevékenységekhez társítják az erdőt, mint fogalom.

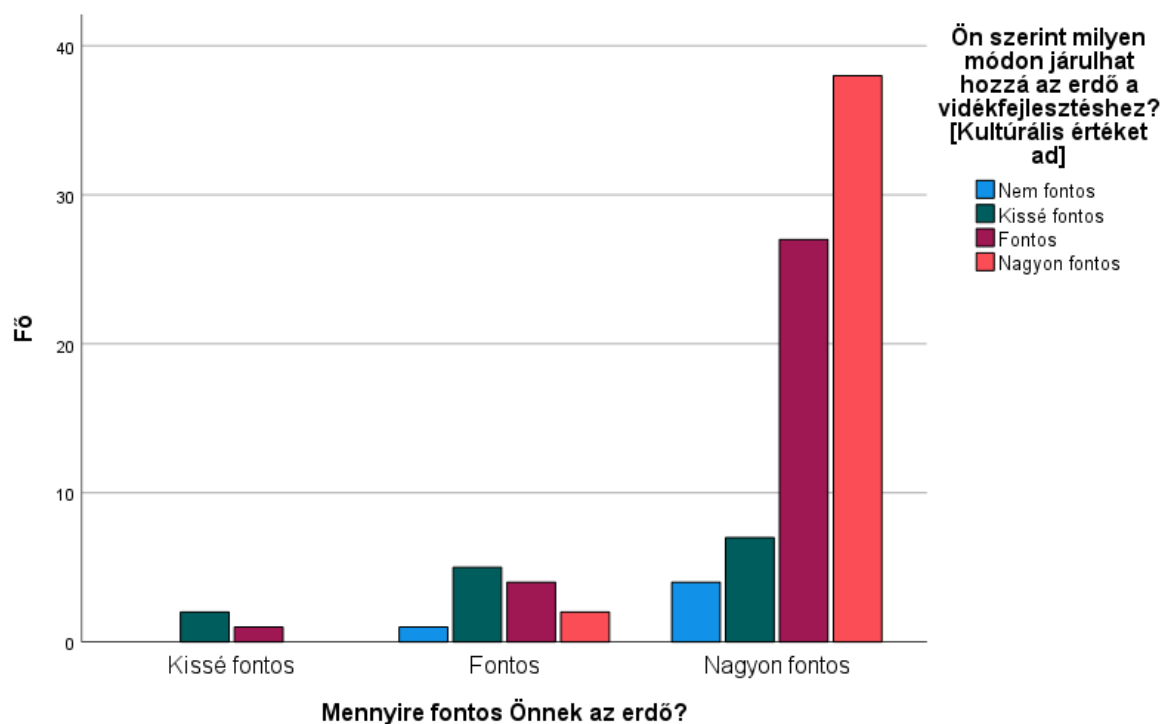
Nem meglepő eredménynek tekinthető az, hogy azok körében, akik számára fontos az erdő, jobb megítélése van az erdőben végezhető szabadidős tevékenységről is. A válaszadók jelentős többségének fontos az erdő, és ezeknek is jelentős hányada mintegy fele (51%) venne részt ökoturisztikai és környezetvédelmi nevelési programokon. Még ennél is többen (84%) kimondottan fontosnak tartják az erdőt, mint a kikapcsolódást és stresszoldást segítő eszközt (**18. ábra**).

18. ábra Az erdő, mint a kikapcsolódást és stresszoldást elősegítő eszköz a válaszadók körében (Saját szerkesztés)

Hasonló képpen a sokan, a válaszadók 71%-a gondolja úgy, hogy az erdő kulturális értéket ad a társadalom számára (19. ábra).

19. ábra Az erdő kulturális értékének megítélése a kitöltők körében (Saját szerkesztés)

5 KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A dolgozatomban annak jegyében készítettem, hogy feltárjam az erdő és vidékfejlesztés kapcsolódási pontjait. Valamint az, hogy a XXI. század társadalmának szemében milyen megítélése és értéke van az erdőnek. A kérdőíves lekérdezés és annak kiértékelése alapján arra az eredményre jutottam, hogy a mai társadalom jelentős fontosságúnak tartja az erdőt, még akkor is, ha kimondottan nem kapcsolódik szorosan az erdőhöz a minden napjaiban. A kérdésekre adott válaszok alapján azt mondhatom, hogy a kitöltők tisztában vannak azzal, hogy az erdő mind gazdasági- védelmi- és rekreációs funkcióját tekintve hatalmas szerepet tölt be még ma is a társadalmunkban.

A dolgozatomból az derül ki, hogy a nők a különböző szegmensekre szinte mindig pozitívabb megítélésű válaszokat adtak. A nők nagyobb körében az erdőnek a kikapcsolódási funkciót tekintve nagyobb értéke van, főleg ha az kényelmi funkciókkal is párosul. Ezzel szemben a férfiak körében, bár a megítélés némiképpen elmarad a hölgyekétől mégsem tekinthető negatívnak, még csak közömbösnek sem. Emellett arra asszociáltam a válaszokból, hogy a férfiak hajlamosabbak az erdőre, mint feladatra tekinteni, viszont számukra keveset számít az erdővel kapcsolatos olyan tevékenységek is, melyeknél nem annyira vehető figyelembe a kényelmi szolgáltatás. Illetve a férfiak hajlandóbbak a megerőltetőbb tevékenységekre az erdőben.

A pozitívabb megítélés továbbá észre vehető a korosztályok között is. Úgy véltem felfedezni, hogy a középkorúak és az idősebb korosztálynál valamelyest jobb az erdő megítélése, mint a fiatalabbaknál, valamint a középkorúak nagyobb előnyben részesítik a családosan, illetve a csoportosan végezhető tevékenységeket. Ugyan ez a korosztály jobban megbecsüli az erdei termékeket, mint például az ott gyűjthető gyógynövények, gombák, stb.

Az is jól észrevehető a válaszokból, hogy az erdőben folyó munkákat kevesen végeznek rendszeresen. Ez betudható annak, hogy a kitöltők fele városban él, így számukra az erdőhöz köthető munkák nem annyira tekinthetők prioritásnak. Viszont az erdőn végzendő munka vidékfejlesztéshez hozzáadott értékének megítélése mégis figyelemre méltóan pozitív.

Összességét tekintve a válaszadók jelentős fontosságúnak tartják az erdőt. Mindamelllett a már így is szépszámmal lévő környezeti nevelési program mellett, tovább kell hangsúlyozni az erdő szerepét és növelni kell a társadalmi tudatosságot, például a z alábbiakkal.

Iskolai programok keretében környezeti nevelés hangsúlyozása. Az iskolákban már kiskortól kezdve be kell vezetni olyan programokat, amelyek az erdők szerepét, a természet védelmét és a fenntarthatóságot hangsúlyozzák. A környezeti nevelés a felnőttek körében is fontos, például előadásokon és közösségi rendezvényeken keresztül.

Médiumok bevonása. A médiában széles körben elterjedt kampányok segíthetnek felhívni a figyelmet az erdők fontosságára és a velük kapcsolatos problémákra. A közösségi média platformokon keresztül könnyen elérhetővé tehetők az erdővel kapcsolatos információk, és interaktív módon lehet bevonni az embereket a védelmébe.

Fásítási akciók szervezése. A közösségi fásítási akciók nemcsak az erdők területét növelik, hanem erősítik az emberek kötődését a természethez és egymáshoz.

Erdőjárás és természetvédelmi programok szervezése. Szervezett erdőjárás és természetvédelmi programok során az emberek közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek az erdőről és annak értékeiről.

Vállalati felelősségvállalás erősítése. A vállalatokat ösztönözni kell arra, hogy támogassák az erdővédelmi programokat, és beépítsék a fenntarthatóságot a működésükbe.

Szigorúbb erdővédelmi törvények az illegális fakitermelés és az erdőirtás elleni küzdelem érdekében.

Ösztönző eszközök bevezetése az erdők fenntartására. Az erdőtulajdonosokat ösztönözni kell arra, hogy fenntartsák és gondozzák az erdőiket, például adókedvezményekkel vagy támogatásokkal.

Környezetbarát termékek előnyben részesítése. A fogyasztókat ösztönözni kell arra, hogy környezetbarát termékeket vásároljanak, amelyek előállításához fenntartható erdőgazdálkodásból származó faanyagot használtak.

Kormányzati együttműködés. A kormánynak szorosan együtt kell működnie a civil szervezetekkel, a tudományos intézményekkel és a vállalatokkal az erdővédelem érdekében.

Nemzetközi együttműködés. Az erdővédelem nemzetközi összefogást igényel, hiszen az erdők határokon átnyúló ökoszisztémák.

6 ÖSZEFOGLALÓ

Egész életemben szoros kapcsolatot ápoltam az erdővel. Előtanulmányaim során szakirányú végzettséget is szereztem, mely során oktatóim is erősítették a már gyerekkorom óta belém nevelt természet szeretetét. Az erdő egy olyan fásszárú növényekkel borított földterület, amelyen alacsonyabb és magasabb rendű élőlények élnek szoros kölcsönhatásban egymással, és amelyre jellemző a gyors anyag- és energia forgalom. Vagyis az erdő egy olyan rendszer, amelyben minden résztvevő függ a többitől, így alkotva egy hihetetlen komplex rendszert. Vajon hol foglal helyet a jelenkor embere az erdőben és milyen helyet foglal el az erdő a jelenkor ember életében, szemléletében. A dolgozatom annak jegyében készítettem, hogy feltárjam az erdő és vidékfejlesztés kapcsolat rendszerét és megítélését a jelenkor társadalmának tükrében. Milyen megítélése és értéke van az erdőnek a mai rohanó urbanizált világban.

Munkámban online kérdőíves felmérést végeztem a magyar lakosság körében. A 91 megkérdezett az internet segítségével, saját kapcsolati körömön keresztül értem fel, a válaszadók csoportja azonban szélesebb volt, mint a saját közvetlen ismerőseim köre. A kérdőíves lekérdezés és annak kiértékelése alapján arra az eredményre jutottam, hogy a mai társadalom jelentős fontosságúnak tartja az erdőt, még akkor is, ha közvetlenül nem kapcsolódik szorosan az erdőhöz a minden napjaiban. A kérdésekre adott válaszok alapján azt mondhatom, hogy a kitöltők tisztában vannak azzal, hogy az erdő mind gazdasági- védelmi- és rekreációs funkcióját tekintve hatalmas szerepet tölt be még ma is a társadalmunkban. Továbbá az is látszott a válaszokból, hogy a megkérdezettek szívesen vesznek részt az erdőhöz kapcsolódó valamennyi rendezvényen, valamint fontos szereplőnek tartják a gazdasági potenciálját a különböző érték- és energiahordozók tekintetében, értékelik és fontosnak tartják védelmi funkcióit, és a kulturális értékeket őrző és hordozó képességeit is.

A dolgozatom témája munkám céljainak elérése érdekében különböző módszerek alkalmazására adott lehetőséget a kutatási anyag összeállításánál, és az elemzési eljárások területén, a vizsgált probléma sajátosságainak megfelelően a következő módszereket használtam. A kérdőívet a Google kérdőív szerkesztővel készítettem el, melyet ezután a saját fiókommal osztottam meg egy közösségi portálon. Itt bárki szabadon kitölthette, megoszthatta így terjesztve a kérdőívet. A kérdőívre kapott válaszokból hoztam létre egy adatbázis, melyet az Excel és az IBM SPSS STATISTICS program segítségével igyekeztem kiértékelni. A

kiértékelés során a kapcsolatok kimutatásához keresztábla elemzést végeztem. A keresztábla elemzés esetében, ha veszünk két látszólag egymástól független változót, akkor azok kapcsolatának meglétét tudjuk vizsgálni, illetve annak erősségét. A tanulmányban a változók közötti kapcsolatot Pearson féle Khí-négyzet próbával igazoltam, vagy cáfoltam. Minden olyan esetben kapcsolatot véltem felfedezni két változó között, amikor a Khí-négyzet próba szignifikancia szintje a természettudományok területén is elfogadott 5% alatt volt. A keresztábla elemzést tovább folytatva a Cramer V. asszociációs együtthatót használtam az adatok közötti kapcsolat erősségének vizsgálatára. A Cramer V. mutatót akkor használjuk, ha két kategorikus változó egymásra hatásának az erősségét akarjuk vizsgálni. Az értéke 0 és 1 között mozog, ha a mutató a 0-hoz tart, akkor gyenge, ha az 1-hez tart, akkor erős kapcsolatról beszélhetünk (0,20 értéknél már gyenge kapcsolatot is feltételezhetünk.)

7 IRODALMIJEGYZÉK

- [1] Alana K. Dillette, Alecia C. Douglas Carey Andrzejewski (2020) Dimensions of holistic wellness as a result of international wellness tourism experiences
<https://doi.org/10.1080/13683500.2020.1746247>
- [2] Anna Széchy and Zsuzsanna Szerényi (2023) Valuing the Recreational Services Provided by Hungary's Forest Ecosystems 7.. <https://doi.org/10.3390/su15053924>
- [3] Cameron, A. D., & MacMillan, D. C. (2021): Improving rural economic development through sustainable timber production at a local scale: is it time to revisit the concept of the 'normal forest'?. *Scottish Forestry*, 75(4), pp. 25-31.
- [4] Elena Haeler, Andreas Bolte , Rafael Buchacher, Harri Hänninen , Robert Jandl, Artti Juutinen, Katharina Kuhlmeier, Mikko Kurttila, Gun Lidestav, Raisa Mäkipää, Lydia Rosenkranz, Matevž Triplat, Urša Vilhar, Kerstin Westin, Silvio Schueler (2022) Forest subsidy distribution in five European countries <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2022.102882>
- [5] Erdészeti Lapok 1933. 72. évf. 4. füzet
- [6] Farkic, J., Isailovic, G., & Taylor, S. (2021): Forest bathing as a mindful tourism practice. *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, 2(2), 100028.
<https://doi.org/10.1016/j.annale.2021.100028>
- [7] Grammatikopoulou, I., & Vačkářová, D. (2021): The value of forest ecosystem services: A meta-analysis at the European scale and application to national ecosystem accounting. *Ecosystem Services*, 48, 101262. <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2021.101262>
- [8] Hanqin Tian, Chaoqun Lu, Jia Yang, Kamaljit Banger, Deborah N. Huntzinger, Christopher R. Schwalm, Anna M. Michalak, Robert Cook, Philippe Ciais, Daniel Hayes, Maoyi Huang, Akihiko Ito, Atul K. Jain, Huimin Lei, Jiafu Mao, Shufen Pan, Wilfred M. Post, Shushi Peng, Benjamin Poulter, Wei Ren, Daniel Ricciuto, Kevin Schaefer, Xiaoying Shi, Bo Tao, Weile Wang, Yaxing Wei, Qichun Yang, Bowen Zhang, Ning Zeng (2015) Global patterns and controls of soil organic carbon dynamics as simulated by multiple terrestrial biosphere models: Current status and future directions <https://doi.org/10.1002/2014GB005021>
- [9] Kovács A.D., Farkas J., Perger É. (2015): A vidék fogalma, Lehatárolása és új tipológiai kísérlete, *Tér és Társadalom* 29.évf., 1.szám pp.: 11-34., [doi:10.17649/TET.29.1.2674](https://doi.org/10.17649/TET.29.1.2674)

- [10] Liisa Tyrväinen, Harri Silvennoinen, Ismo Nousiainen, Liisa Tahvanainen (2001) Rural Tourism in Finland: Tourists' Expectation of Landscape and Environment
<https://doi.org/10.1080/150222501317244047>
- [11] L. Tyrväinen, H. Silvennoinen, V. Hallikainen (2017) Effect of the season and forest management on the visual quality of the nature-based tourism environment: a case from Finnish Lapland Scand. J. For. Res., 32 (2017), pp. 349-359,
<https://doi.org/10.1080/02827581.2016.1241892>
- [12] Mäntymaa, E., Tyrväinen, L., Juutinen, A., & Kurttila, M. (2021): Importance of forest landscape quality for companies operating in nature tourism areas. Land Use Policy, 107,
<https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2019.104095>
- [13] Netjogtár: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900037.tv>
- [14] Oláh Judit (2003): A nagyállói statisztikai körzet településeinek fejlődési lehetőségei a vidékfejlesztés keretében
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/78197/de_594.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- [15] Roux, J. L., Konczal, A. A., Bernasconi, A., Bhagwat, S. A., De Vreese, R., Doimo, I., ... & Winkel, G. (2022): Exploring evolving spiritual values of forests in Europe and Asia: a transition hypothesis toward re-spiritualizing forests. Ecology & Society, 27(4), 1-20.
<https://cris.unibo.it/handle/11585/904805>
- [16] Sajtos L., Mitev A. (2007) SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv
- [17] Székelyi M., Barna I. (2002): Túlélőkészlet az SPSS-hez. Budapest: Typotex Kiadó.
- [18] Vári Ágnes, Tanács Eszter, Tormáné Kovács Eszter, Kalóczkai Ágnes, Arany Ildikó, Czúcz Bálint, Bereczki Krisztina, Belényesi Márta, Csákvári Edina, Kiss Márton, Fabók Veronika, Kisné Fodor Livia, Koncz Péter, Lehoczki Róbert, Pásztor László, Pataki Róbert, Rezneki Rita, Szerényi Zsuzsanna, Török Katalin, Zölei Anikó (2022) National Ecosystem Services Assessment in Hungary: Framework, Process and Conceptual Questions
<https://doi.org/10.3390/su141912847>
- [19] Vidékfejlesztési Minisztérium (2013) Nemzeti Erdészeti Stratégia

- [Internet 1] <https://forest7.hu/az-erdo-fajtai-funkcioi/>
- [Internet 2] <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/regiok/orsz/erdogazd12.pdf>
- [Internet 3] www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_ome001b.html
- [Internet 4] <https://kormany.hu/hirek/mindenki-szamara-elerheto-az-erdei-turizmus-magyarorszagon>
- [Internet 5] https://nak.hu/kap-2023-2027?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwj4K5BhDYARIsAD1Ly2oE0ckX9DKWugx8ESqThh dTkBdG9JYFom8FWmdJsju05hutjpukYz4aAuTWEALw_wcB
- [Internet 6] https://www.ksh.hu/stadat_files/kor/hu/kor0002.html
- [Internet 7] <https://www.oeo.hu/upload/html/2016-02/Magyar%20erd%C5%91k%20-%20A%20magyar%20erd%C5%91gazd%C3%A1lkod%C3%A1s.pdf>
- [Internet 8] <http://doktori.uni-sopron.hu/id/eprint/149/1/Disszertacio.pdf>
- [Internet 9] <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934120300654>

8 ÁBRA ÉS TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. ábra: Hazai erdő terület alakulása a 2010-2019-es időszakban (hektár).....	6
2. ábra: A hazai erdők rendeltetés szerinti megoszlásának alakulása 2010-2019-es időszakban	6
3. ábra: A 2014-2020-as és a 2023-2027-es KAP támogatási rendszerek egymásra épülése.	13
4. ábra: Az erdők által a túrázóknak nyújtott rekreációs ökoszisztéma szolgáltatás éves értéke egész Magyarországra vonatkozóan (2020-ban EUR) (<i>FORRÁS: SZÉCHY & SZERÉNYI 2023</i>) ...	16
5. ábra A válaszadók kor szerinti megoszlása (Saját szerkesztés)	21
6. ábra A válaszadók nemek szerinti megoszlása (Saját szerkesztés).....	22
7. ábra A válaszadók lakhely szerinti megoszlása (Saját szerkesztés).....	22
8. ábra A válaszadók erdőben végzett munkájának megoszlása korosztályonként (Saját szerkesztés).....	25
9. ábra A válaszadók kor szerinti megoszlása az erdő munkahely teremtő képessége alapján. (<i>Saját szerkesztés</i>)	26
10. ábra Khí-négyzet próbaszerinti szignifikancia a válaszadók kor szerinti megoszlása az erdő munkahely teremtő képessége alapján. (<i>Saját szerkesztés</i>)	26
11. ábra. A válaszadók mennyire tartják fontosnak az erdő munkahely teremtő kposségét a vidékfejlesztésben (<i>Saját szerkesztés</i>).....	27
12. ábra Az erdő funkciójának fontossága a válaszadók körében (<i>Saját szerkesztés</i>)	28
13. ábra Khí-négyzet próba a tájkép védelmének fontossága a nemek tekintetében (<i>Saját szerkesztés</i>).....	29
14. ábra A tájkép védelmének fontossága a nemek tekintetében (<i>Saját szerkesztés</i>)	29
15. ábra A válaszadók vadasparkba járási hajlandóságának megoszlása a nemek tekintetében (<i>Saját szerkesztés</i>)	30
16. ábra A válaszadók ökoturisztikai és környezetvédelmi nevelési programokra járási hajlandóságának megoszlása a nemek tekintetében (<i>Saját szerkesztés</i>)	30
17. ábra Az erdőben rendezett csapatépítő programokon való részvételi hajlandóság a nemek tekintetében (<i>Saját szerkesztés</i>).....	31
18. ábra Az erdő, mint a kikapcsolódást és stresszoldást elősegítő eszköz a válaszadók körében (<i>Saját szerkesztés</i>)	32
19. ábra Az erdő kulturális értékének megítélése a kitöltők körében (<i>Saját szerkesztés</i>).....	32

1. táblázat A mintán futtatott keresztábra elemzések során szignifikáns összefüggést mutató kérdések kérdésszám szerinti csoportosítása. (Saját szerkesztés).....	23
2. táblázat A kiértékelés során a Khí-négyzet próba szerinti szignifikancia és a hozzá tartozó Cramer V. értékek (Saját szerkesztés).....	24

9 Mellékletek

9.1 Kérdőív

AZ ERDŐ KÖZJÓLÉTI POTENCIÁLJÁNAK VIDÉKFEJLESZTÉSI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA, A XXI. SZÁZAD TÁRSADALMÁNAK SZEMSZÖGÉBŐL

Kedves Kitöltő!

A MATE Vidékfejlesztési Agrármérnök MSc szakos hallgatója vagyok. Kérlek, e kérdőív kitöltésével segítsd szakdolgozatom elkészítését, amelynek témája a "

AZ ERDŐ KÖZJÓLÉTI POTENCIÁLJÁNAK VIDÉKFEJLESZTÉSI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA, A XXI. SZÁZAD TÁRSADALMÁNAK SZEMSZÖGÉBŐL ". A válaszadás önkéntes, a kérdőív anonim.

Türelmed és segítséged előre is köszönöm!

* Kötelező kérdés

1. Életkora *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ 20 alatti
- ☐ 21-30
- ☐ 31-40
- ☐ 41-50
- ☐ 51-60
- ☐ 60 feletti

2. Neme *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Fér

☐ Nő

3. Lakóhelye jellege *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Város

☐ Község

☐ Falu

☐ Tanya

4. Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége * *Soronként csak egy oválist jelöljön be.*

☐ Elemi iskola

☐ Szakmunkás Középiskola

☐ Gimnázium

☐ Főiskola

☐ Egyetem

☐

5. Mely ágazatban dolgozik Ön? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat
- ☐ Ipar
- ☐ Építőipar
- ☐ Kereskedelem
- ☐ Szállítás és Raktározás
- ☐ Szálláshely-szolgáltatás, Vendéglátás
- ☐ Informatika
- ☐ Finanszírozás, biztosítás
- ☐ Ingatlan
- ☐ Közigazgatás
- ☐ Oktatás
- ☐ Egészségügy
- ☐ Szabadidős, kulturális és sporttevékenység
- ☐ Egyéb

6. Melyik vármegyében él? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Bács-Kiskun
- ☐ Baranya
- ☐ Békés
- ☐ Borsod-Abaúj-Zemplén
- ☐ Csongrád-Csanád
- ☐ Fejér
- ☐ Győr-Moson-Sopron
- ☐ Hajdú-Bihar
- ☐ Heves
- ☐ Jász-Nagykun-Szolnok
- ☐ Komárom-Esztergom
- ☐ Nógrád
- ☐ Pest
- ☐ Somogy
- ☐ Szabolcs-Szatmár-Bereg
- ☐ Tolna
- ☐ Veszprém
- ☐ Zala

7. Mennyire fontos Önnek az erdő? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Nagyon fontos

8. Milyen gyakran látogatja az erdőket? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Naponta
- ☐ Hetente többször
- ☐ Hetente egyszer
- ☐ Havonta többször
- ☐ Havonta egyszer
- ☐ Évente többször
- ☐ Évente
- ☐ Nem látogatom

9. Milyen szolgáltatást vesz vagy venne igénybe az erdőben? (Több válasz is *
adható)

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Erdészeti munka
- ☐ Egyéb munka
- ☐ Gombázás
- ☐ Gyűjtögetés (Pl.:gyógynövény, szaporítóanyag)
- ☐ Vadászat
- ☐ Kirándulás
- ☐ Szállás
- ☐ Sport
- ☐ Egyéb

10. Az alábbi tevékenységek közül melyiket milyen gyakorisággal végzi az erdőben?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

	Soha	Alkalom szerűen	Ritkán	Gyakran
Természetjárás	☐	☐	☐	☐
Teljesítmény túra	☐	☐	☐	☐
Terepfutás	☐	☐	☐	☐
Tájfutás	☐	☐	☐	☐
Mountain bike	☐	☐	☐	☐
Egyéb sport	☐	☐	☐	☐
Erdészeti munka	☐	☐	☐	☐
Egyéb munka	☐	☐	☐	☐
Gombázás	☐	☐	☐	☐
Gyűjtögetés	☐	☐	☐	☐
Vadászat	☐	☐	☐	☐
Szállás	☐	☐	☐	☐
Kempingezés	☐	☐	☐	☐

11. Az alábbiak közül melyik eseményen venne inkább részt? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

	Nem vennék rész	Talán részt vennék	Részt vennék	Biztos, hogym résztvennék
Vezetett túrák	☐	☐	☐	☐
Erdőfürdő	☐	☐	☐	☐
Segway-es túra	☐	☐	☐	☐
Szakmai jellegű túra	☐	☐	☐	☐
Teljesítménytúra	☐	☐	☐	☐
Csapatépítő programok	☐	☐	☐	☐
Lombkoronasétány	☐	☐	☐	☐
Akadálypálya	☐	☐	☐	☐
Vadspark	☐	☐	☐	☐
Vadásznap	☐	☐	☐	☐
Gombafesztivál	☐	☐	☐	☐
Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok	☐	☐	☐	☐
Zenél az erdő	☐	☐	☐	☐

12. Az alábbiak közül melyik eseményen vett már részt? *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Vezetett túrák
- ☐ Erdőfürdő
- ☐ Segway-es túra
- ☐ Szakmai jellegű túra
- ☐ Teljesítménytúra
- ☐ Csapatépítő programok
- ☐ Lombkoronasétány
- ☐ Akadálypálya
- ☐ Vadaspark
- ☐ Vadásznapi
- ☐ Gombafesztivál
- ☐ Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok
- ☐ Zenél az erdő
- ☐ Egyéb rendezvény

13. Írja le pár szóban hogy, milyen pozitív hatással van Önre az erdő?

14. Mennyire tartja fontosnak az erdő következő közjóléti funkcióit? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

	Nagyon fontos	Fontos	Kissé fontos	Nem fontos	Nagyon nem fontos
Védelmi funkció	☐	☐	☐	☐	☐
Gazdasági funkció	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturális, rekreációs funkció	☐	☐	☐	☐	☐

15. Mennyire tartja fontosnak az erdő Védelmi funkciójának alábbi fajtáit? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

	Nagyon fontos	Fontos	Kissé fontos	Nem fontos	Nagyon nem fontos
Víztisztaság, vízgazdálkodás	☐	☐	☐	☐	☐
Levegőtisztaság	☐	☐	☐	☐	☐
Talajvédelem	☐	☐	☐	☐	☐
Faji sokszínűség megőrzése	☐	☐	☐	☐	☐
Klímaváltozás mérséklése	☐	☐	☐	☐	☐
Tájkép védelem	☐	☐	☐	☐	☐

16. Mennyire tartja fontosnak az erdő Gazdasági funkciójának alábbi fajtáit? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

	Nagyon fontos	Fontos	Kissé fontos	Nem fontos	Nagyon nem fontos
Faipari alapanyag	☐	☐	☐	☐	☐
Energiaforrás	☐	☐	☐	☐	☐
Gyógynövény gyűjtés	☐	☐	☐	☐	☐
Szaporító anyag gyűjtés	☐	☐	☐	☐	☐
Vadgazdálkodás	☐	☐	☐	☐	☐

17. Mennyire tartja fontosnak az erdő Társadalmi és Kultúrális funkcióinak alábbi * fajtáit?

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

	Nagyon fontos	Fontos	Kissé fontos	Nem fontos	Nagyon nem fontos
Kikapcsolódás, stresszoldás	☐	☐	☐	☐	☐
Testmozgás, sport	☐	☐	☐	☐	☐
Természetjárás, ökoturizmus	☐	☐	☐	☐	☐
Gyógyítás, wellness	☐	☐	☐	☐	☐
Vallási és spirituális jelentőség	☐	☐	☐	☐	☐
Oktatás, ismeretterjesztés	☐	☐	☐	☐	☐

18. Mennyire tartja fontosnak az erdő szerepét a vidékfejlesztésben? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Nagyon fontos

19. Ön szerint milyen módon járulhat hozzá az erdő a vidékfejlesztéshez? (Több * válasz is adható)

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

	Nagyon nem fontos	Nem fontos	Kissé fontos	Fontos	Nagyon fontos
Munkahely teremtő	☐	☐	☐	☐	☐
Turisztikai lehetőséget nyújt	☐	☐	☐	☐	☐
Alapanyagot szolgáltat	☐	☐	☐	☐	☐
Vadászati lehetőséget ad	☐	☐	☐	☐	☐
Környezetvédelet segíti	☐	☐	☐	☐	☐
Egészség javító	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturális értéket ad	☐	☐	☐	☐	☐
Erdőben termő	☐	☐	☐	☐	☐
javak gyűjtése kiegészítő jövedelemként					

NYILATKOZAT

Hoboli László (hallgató Neptun azonosítója: DTNOUP) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem *3

Kelt: Gyöngyös, 2024. október 30.

belső konzulens

1 A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

2 A megfelelő aláhúzendő. A megfelelő alá húzendő.

NYILATKOZAT diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Hoboli László

A Hallgató Neptun kódja: DTNOUP

A dolgozat címe: Az erdő közjóléti potenciáljának vidékfejlesztési szempontú vizsgálata, a XXI. század társadalmának szemszögéből

A megjelenés éve: 2024

A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

A konzulens tanszékének a neve: Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

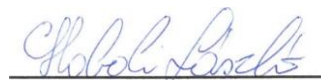
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumba. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és - nem titkosított dolgozat a védést követően - titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumban.

Kelt: 2024. év November. hó 09. nap

Hallgató aláírása